



บทที่ ๒

อำนาจหน้าที่และบทบาทของนายอำเภอ
ในเขตแทรกซึมของผู้ก่อการร้าย

ในการศึกษาเรื่องอำนาจหน้าที่และบทบาทของนายอำเภอในเขตแทรกซึมของผู้ก่อการร้ายนั้น ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ที่จะชี้ให้เห็นถึงสภาพของอำเภอในฐานะที่เป็นส่วนราชการ และการแบ่งหน้าที่การงานของอำเภอว่าอย่างไร จากนั้นก็จะชี้ให้เห็นถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามปกติของนายอำเภอที่อยู่ตามกฎหมายต่าง ๆ รวมทั้งอำนาจหน้าที่และบทบาทที่จะต้องมีเป็นกรณีพิเศษ เนื่องจากเป็นอำเภอที่อยู่ในเขตแทรกซึมของผู้ก่อการร้าย

สภาพของอำเภอในฐานะที่เป็นส่วนราชการ

ในสมัยปัจจุบันประเทศไทยจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเป็น ๓ ส่วน คือ การบริหารราชการส่วนกลาง ซึ่งได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งได้แก่จังหวัดและอำเภอ และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และสุขาภิบาล

การบริหารราชการส่วนภูมิภาค คือ จังหวัดและอำเภอที่มีลักษณะเป็นการแบ่งอำนาจจากส่วนกลาง (deconcentration) กล่าวคือ ส่วนกลางจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของตนไปประจำ แต่อยู่ในความควบคุมของส่วนกลาง สำหรับอำเภอ นั่นคือได้ว่าเป็นหน่วยงานชั้นต้นของรัฐที่จะอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับประชาชน โดยมีนายอำเภอซึ่งสังกัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารราชการของอำเภอ และเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการในอำเภอ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ส่งมาประจำให้ปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในกิจการทั้งปวงตามที่กฎหมายและระเบียบแบบแผนที่ได้กำหนดไว้

การแบ่งหน้าที่การงานของอำเภอ

อำเภอแบ่งหน้าที่การงานออกเป็น ๘ แผนก ดังนี้^๑

๑. แผนกปกครอง
 ๒. แผนกทะเบียน
 ๓. แผนกบัตรประจำตัวประชาชน
 ๔. แผนกธุรการ
 ๕. แผนกเสมียนตรา
 ๖. แผนกพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ
 ๗. แผนกป้องกันและรักษาความสงบ
 ๘. แผนกส่งเสริมการปกครอง
- ก. อำนาจหน้าที่ตามปกติของนายอำเภอตามกฎหมายต่าง ๆ

๑. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งปรับปรุงระเบียบบริหารราชการแผ่นดินใหม่ กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของนายอำเภอไว้ในประเด็นสำคัญ รวม ๔ ประการ

๑.๑ บริหารราชการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ ถ้ากฎหมายใดมิได้บัญญัติว่าการปฏิบัติราชการตามกฎหมายนั้น เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอที่จะต้องรักษาให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นด้วย

๑.๒ บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มอบหมาย หรือตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล

^๑ กรมการปกครอง, หนังสือ ที่ มท.๐๓๐๓/ว.๓๕๕๓๐ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๒๑ เรื่อง การแบ่งหน้าที่การงานของอำเภอและกิ่งอำเภอ.

๑.๓ บริหารราชการตามคำแนะนำและคำสั่งชี้แจงของผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้หน้าที่ตรวจราชการอื่นซึ่งคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม และผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย ในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับของ กระทรวง ทบวง กรม หรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งการของนายกรัฐมนตรี

๑.๔ ควบคุมดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในอำเภอตามกฎหมาย

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่นายอำเภอ จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีใน เรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมีได้ กำหนดในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้หัวหน้า ส่วนราชการประจำอำเภอคนใดคนหนึ่งทำการแทนในนามของนายอำเภอก็ได้

๒. พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดย ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๒ พ.ศ. ๒๕๑๕ นายอำเภอได้รับโอนอำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการของกรมการอำเภอ ตามพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๘๕ อำเภอจึงมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้อง ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมการอำเภอ ซึ่งมี ๔ ประการ ดังนี้

- ๒.๑ การปกครองท้องที่
- ๒.๒ ป้องกันภัยอันตรายของราษฎร และรักษาความสงบในท้องที่
- ๒.๓ การที่เกี่ยวควยความแพงและความอาญา
- ๒.๔ การป้องกันโรคราย
- ๒.๕ บำรุงการทำนาคาขายของป่าไม้และทางไปมาต่อกัน

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗, ประกาศ ณ วันที่

- ๒.๖ บำรุงการศึกษา
- ๒.๗ การเก็บภาษีอากร
- ๒.๘ หน้าที่เบ็ดเตล็ดต่าง ๆ

๓. การบริหารราชการส่วนตำบล ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๖ พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้กำหนดให้นายอำเภอมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้ คือ

- ๓.๑ คัดเลือกที่ปรึกษาสภาตำบลและเลขานุการสภาตำบล แล้วรายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง
- ๓.๒ ประชุมราษฎรเลือกตั้งกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิ
- ๓.๓ ออุมติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสภาตำบล
- ๓.๔ ควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ
- ๓.๕ มีอำนาจสั่งให้ระงับการดำเนินการใด ซึ่งเห็นว่าเป็นผลเสียหายแก่ท้องที่หรือราชการ
- ๓.๖ รับผิดชอบตำแหน่งแทนสภาตำบล เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งยุบสภาตำบล และอยู่ระหว่างรอการเลือกตั้งและแต่งตั้ง

๔. พระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๔๘๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑ นายอำเภอมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ตามกฎหมายนี้ในส่วนที่สำคัญ คือ^๒

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๖ พ.ศ. ๒๕๑๕, ราชกิจจานุเบกษา, ๘๘ (๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕).

^๒ พระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๔๘๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑, ราชกิจจานุเบกษา, ๘๕(๒๑ พฤษภาคม ๒๕๑๑) : มาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๑๑ - มาตรา ๒๔.

- ๔.๑ เป็นประธานกรรมการสุขาภิบาลโดยตำแหน่ง
- ๔.๒ เป็นประธานเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเลือกตั้งจากราษฎร ๔ คน
- ๔.๓ ดำเนินการประชุมกรรมการสุขาภิบาล ตามระเบียบข้อบังคับการประชุม
- ๔.๔ บริหารกิจการสุขาภิบาลตามที่พระราชบัญญัติสุขาภิบาลกำหนดไว้ในนามของคณะกรรมการสุขาภิบาล

๕. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของนายอำเภอไว้ดังนี้ คือ

- ๕.๑ ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมเทศบาลตำบลในเขตอำเภอ
- ๕.๒ ชี้แจง แนะนำ ตักเตือน ตรวจสอบกิจการ เรียกรายงาน เอกสารสถิติ และตัวบุคคลมาชี้แจงหรือสอบสวน ในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่

๕.๓ สั่งเพิกถอนหรือระงับการปฏิบัติการของ คณะเทศมนตรี เทศมนตรี และรายงานกระทรวงมหาดไทยทราบภายใน ๑๕ วัน เพื่อวินิจฉัยสั่งการในกรณีที่มีการปฏิบัติการนั้นอาจเสียหายต่อเทศบาลหรือราชการ และได้แนะนำเทศมนตรีแล้ว แต่ยังคงฝ่าฝืนปฏิบัติ

๕.๔ เรียกประชุมลับ ว่าควรจะสั่งให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาหรือไม่ ในกรณีสมาชิกไม่ต่ำกว่า ๑ ใน ๓ ร้องเรียนว่า คณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรี ผู้ใดปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือ

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖, ราชกิจจานุเบกษา, ๗๐

(๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๖) : มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๖ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒.

ปฏิบัติการในทางไม่ชอบ หรือมีความประพฤติอื่นจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง
หน้าที่ มติที่ประชุมมีอย่างใดให้นายอำเภอปฏิบัติไปตามมตินั้น

๕.๕ รัวร่างเทศบัญญัติของเทศบาลตำบล ส่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด
อนุมัติภายใน ๓๐ วัน

๖. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด พ.ศ. ๒๔๘๒ แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๗ กำหนดให้นายอำเภอมีหน้าที่และความรับผิดชอบ
ดังนี้

๖.๑ รักษาความสงบเรียบร้อยและอำนวยความสะดวกในการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาจังหวัด

๖.๒ รับสมัครบุคคลที่ผู้สมัครสมัครรับถวน เข้ารับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา
จังหวัดในเขตอำเภอ

๖.๓ กำหนดหน่วยลงคะแนนและที่ลงคะแนน

๖.๔ ตั้งกรรมการตรวจคะแนน (แห่งละ ๓ คน) กรรมการสำรวจ
(ไม่เกิน ๓ คน) และพนักงานคะแนนตามจำนวนที่เห็นสมควร และมีอำนาจปลดและ
ตั้งบุคคลอื่นแทน

๖.๕ เตรียมเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับที่ลงคะแนน

๖.๖ โฆษณาชักชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

๖.๗ อบรมเจ้าหน้าที่ในการเลือกตั้ง

๖.๘ จัดทำบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด พ.ศ. ๒๔๘๒ แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๗, ราชกิจจานุเบกษา, ๕๑(๑๗) ธันวาคม ๒๕๑๗) : มาตรา
๒๓ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา
๕๐ และมาตรา ๕๔.

๖.๘ จัดทำบัญชีสมัครรับเลือกตั้ง
 ๖.๑๐ จัดเจ้าหน้าที่ประจำที่ลงคะแนน และเจ้าหน้าที่ตำรวจรักษาความสงบ
 ๖.๑๑ รวบรวมยกคะแนนตามประกาศผลการเลือกตั้ง และรายงานแสดงผลการ
 เลือกตั้งทุกหน่วยลงคะแนน

๖.๑๒ ประกาศรายชื่อเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง
 ๖.๑๓ ออกหนังสือคู่มือใหม่ที่ได้รับเลือกตั้ง
 ๖.๑๔ จัดทำทะเบียนสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้ง

๗. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๒ แก้ไข
 เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๗ กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของนายอำเภอ
 ไว้ดังนี้ คือ

๗.๑ แนะนำช่วยเหลือเทศบาลในการรักษาความสงบเรียบร้อยและอำนวย
 ความสะดวกในการเลือกตั้ง

๗.๒ อนุมัติตั้งกรรมการตรวจคะแนนประจำหน่วยลงคะแนน (แห่งละ
 ๓ คน) กรรมการสำรอง (ไม่เกิน ๓ คน) และพนักงานคะแนน (ไม่น้อยกว่า
 ๑ คน) รวมทั้งมีอำนาจถอดถอนและตั้งบุคคลอื่นแทน

๗.๓ รักษาทะเบียนสมาชิกสภาเทศบาลที่ได้รับการเลือกตั้ง

๗.๔ รายงานกระทรวงมหาดไทย กรณีการคัดค้านการเลือกตั้งสำหรับ
 เทศบาลตำบล

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๒ แก้ไข
 เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๗, ราชกิจจานุเบกษา, ๘๑(๑๗) กันยายน ๒๕๑๗.

๘. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๑๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ นายอำเภอหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้ คือ

๘.๑ ประกาศจำนวนผู้แทนในจังหวัดที่จะพึงมีให้ราษฎรทราบ

๘.๒ โฆษณาแจ้งวันเลือกตั้งและเวลารับสมัครตามประกาศของผู้อำนวยการจังหวัด ให้ประชาชนทราบ

๘.๓ ประกาศกำหนดที่เลือกตั้ง

๘.๔ เตรียมเครื่องประกอบสำหรับที่เลือกตั้งให้พร้อม เช่น คูหาลงคะแนน เครื่องหมายแสดงปริมาณพล ๓๐ เมตร

๘.๕ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างกว้างขวาง

๘.๖ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการเลือกตั้งหน่วยละ ๑ คน

๘.๗ แต่งตั้งกรรมการตรวจคะแนนหน่วยละ ๕ คน เสมียนคะแนน

๑ คน

๘.๘ จัดเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยแห่งละ ๑ คน

๘.๙ อบรมเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่กรรมการตรวจ

คะแนน เสมียนคะแนน

๘.๑๐ จัดทำทะเบียนผู้เลือกตั้ง บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๘.๑๑ ประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้มีคุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง ภายในเดือนตุลาคมทุกปี รับเพิ่มหรือถอนหรือจากบัญชีตามคำร้อง หรือคำสั่งศาล

๘.๑๒ ประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งหน่วยละ ๖ ชุด

๘.๑๓ มอบบัตรเลือกตั้งซึ่งประทับตราประจำตำแหน่งเรียบร้อยแล้ว

หีบบัตร เลขหมายประจำตัวผู้สมัคร บัญชีผู้เลือกตั้ง บัญชีผู้สมัคร แบบประกาศผล

รายงานแสดงผล แบบกรอกคะแนนและอุปกรณ์อื่น ๆ ให้คณะกรรมการตรวจคะแนน

ให้เสร็จเรียบร้อย ก่อนเปิดการลงคะแนน

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. ๒๕๑๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗, ราชกิจจานุเบกษา, ๕๑(๖) พฤศจิกายน ๒๕๑๗.

๘.๑๔ รวบรวมผลการลงคะแนนทุกหน่วยเลือกตั้ง รายงานผู้ว่าราชการ
จังหวัด โดยเร็วที่สุด

๘.๑๕ เก็บรักษาเอกสารเลือกตั้ง หีบห่อเลือกตั้งไว้กำหนด ๑ ปี
นับแต่วันเลือกตั้ง

๙. พระราชบัญญัติควบคุมการเช่านา พ.ศ. ๒๕๑๗ กำหนดให้นายอำเภอ
มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๙.๑ ให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการควบคุมการเช่านาประจำจังหวัดใน
ส่วนเกี่ยวกับการเช่านาในเขตท้องที่ของตน

๙.๒ ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการควบคุมการเช่านา
ประจำตำบลในเขตท้องที่

๙.๓ ประสานงานระหว่างคณะกรรมการควบคุมการเช่านาประจำ
จังหวัด กับคณะกรรมการควบคุมการเช่านาประจำตำบล และระหว่างคณะกรรมการ
ควบคุมการเช่านาประจำตำบลในเขตท้องที่

๑๐. การสอบสวนคดีอาญา

ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ ประมวล
กฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๔๘๕ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติให้
นายอำเภอมีหน้าที่สอบสวนคดีอาญาได้ ปลัดอำเภอเป็นพนักงานสอบสวน แต่ในทาง
ปฏิบัติกระทรวงมหาดไทยมีนโยบายให้นายอำเภอมุ่งไปในทางพัฒนาความเป็นอยู่ของ
ประชาชนเพียงอย่างเดียว แต่มีความมุ่งหมายให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและฝ่ายตำรวจ

พระราชบัญญัติควบคุมการเช่านา พ.ศ. ๒๕๑๗, ราชกิจจานุเบกษา, ๕๑
(๑๗ ธันวาคม ๒๕๑๗).

ไ้ร่วมมือกันในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดอาญา เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย และความผาสุกแก่ประชาชน จึงได้ออกข้อบังคับฉบับใหม่ขึ้น โดยกำหนดให้นายอำเภอมีหน้าที่ในการสอบสวนคดีอาญา ดังนี้

๑๐.๑ เมื่อประสบเหตุความผิดอาญา ให้ทำการจับกุม หรือสั่งให้ทำการจับกุม หรือทำการทั้งหลายอื่น ในกระบวนการสอบสวนคดีเท่าที่จำเป็น เพื่อเป็นหลักฐาน และบันทึกไว้ แล้วส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจรับเรื่องไปดำเนินการต่อไป

๑๐.๒ สั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการตรวจตระเวน หรือจัดเวรยามประจำที่ หรือเข้าระงับเหตุก่อนที่ความผิดจะสำเร็จ และเมื่อเกิดคดีอุกฉกรรจ์หรือเหตุพิเศษขึ้น ให้ออกไปทำการสืบสวนเบื้องต้นร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๑๐.๓ เมื่อมีผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผู้กล่าวโทษในคดีเรื่องใดเรื่องหนึ่งร้องขอความเป็นธรรม หรือในกรณี queเห็นเป็นการสมควร ให้นายอำเภอมีอำนาจเรียกหัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตอำนาจของอำเภอ ถึงอำเภอมาชี้แจงผลการสอบสวนและให้คำแนะนำ เรงรัดให้ดำเนินการให้โดยลัดในทางที่ชอบเหมาะสมก็ได้ แต่ถ่าไม่เป็นผล ให้รายงานชี้แจงเหตุผลไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด

๑๐.๔ กรณีที่ใคร่ทราบเหตุการณั้กระทำผิดอาญา หรือได้รับแจ้งเหตุจากบุคคลอื่นว่ามี การกระทำผิดเกิดขึ้นแล้ว และเป็นเรื่องใหญ่ที่ทำให้ประชาชนเดือดร้อนหวาดหวั่นเสียหาย จะต้องปรึกษาหารือกันในระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและข้าราชการสังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้าราชการส่วนท้องถิ่น และกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อหาทางระงับปราบปราม และให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการสืบสวนสอบสวนคดีเรื่องนั้นต่อไปจนเป็นผลสำเร็จ

กระทรวงมหาดไทย, หนังสือ ที่ มท.๐๒๐๑/๒๕๑ ลงวันที่ ๓
กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘, เรื่อง การสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่น นอกจากจังหวัด
พระนคร จังหวัดธนบุรี.

๑๐.๕ ให้ส่งพนักงานสอบสวนฝ่ายอำเภอออกไปพร้อมกับพนักงานสอบสวนฝ่าย
ตำรวจ สอบสวนกรณีข้าราชการส่วนภูมิภาค ข้าราชการส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
กรรมการสุขาภิบาล กรรมการสภาตำบล தொகைคืออาญา เพราะกระทำการตาม
หน้าที่ หรืออ้างว่าใครกระทำการตามหน้าที่ เมื่อได้รับคำร้องทุกข์จากข้าราชการดังกล่าว

๑๐.๖ สั่งกำชับ ทักขันธ์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าหน้าท้องถิ่นของกระทรวง
มหาดไทยที่หน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย ให้ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในท้องที่ตาม
อำนาจหน้าที่ และให้ความร่วมมือกับตำรวจในการสอบสวนและปราบปรามโจรผู้ร้าย

นอกจากนี้ นายอำเภอยังมีอำนาจในการควบคุมการสอบสวนคดีอาญาในฐานะ
ที่เป็นหัวหน้างาน เมื่อมีผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้กล่าวโทษ ร้องขอความเป็นธรรม
เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาทั้งปวงต่อนายอำเภอ หรือในกรณีที่นายอำเภอเห็นสมควร ให้
นายอำเภอ เรียกหัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตอำนาจของกิ่งอำเภอหรืออำเภอแล้วแต่กรณี
มาชี้แจงแล้วให้คำแนะนำเร่งรัดให้ดำเนินการสอบสวนให้เป็นผลดี และเป็นไปในทางที่
ชอบและเหมาะสมได้ ในกรณี นายอำเภอมีอำนาจเรียกสำนวนการสอบสวนมาประกอบ
การชี้แจงแนะนำได้ และถ้านายอำเภอเห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวจะไม่ได้ผล
นายอำเภอมีอำนาจเข้าควบคุมการสอบสวน โดยเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณา
และสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาต
ให้ปล่อยชั่วคราว หรือจะสั่งเปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวน หรือให้พนักงานสอบสวนฝ่าย
ปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ โดยให้ถือว่านายอำเภอเป็นหัวหน้า
พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘
วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา มาตรา ๑๕๐ มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาภายในเขตอำนาจของ
อำเภอทุกประการ ยกเว้นที่เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดหรืออธิบดีกรมตำรวจ

กระทรวงมหาดไทย, "ข้อบังคับว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาใน
จังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๔", ข้อ ๒.

อนึ่ง เพื่อให้การสอบสวนคดีอาญาเหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มาติดต่อกับทางราชการ กระทรวงมหาดไทย จึงกำหนดระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร โดยให้นายอำเภอหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนคดีอาญาตามกฎหมาย ๑๐ ประเภท ดังนี้

๑. กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร
๒. กฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน
๓. กฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่
๔. กฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย
๕. กฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน
๖. กฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ
๗. กฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง
๘. กฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
๙. กฎหมายว่าด้วยสาธารณสุข
๑๐. กฎหมายว่าด้วยประณีตศึกษา

๑๑. พระราชบัญญัติพรกการ เมือง พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้กำหนดเรื่อง การ จดทะเบียนจัดตั้งพรกการ เมือง การตั้งสาขาพรก การ เลิกพรก และไฟลัด กระทรวงมหาดไทยเป็นนายทะเบียนพรกการ เมือง มีหน้าที่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรก การ เมือง นายอำเภอและผู้รักษาราชการจังหวัดจึงมีอำนาจหน้าที่ตามพระ ราชบัญญัตินี้ เพียง

กระทรวงมหาดไทย, ขอแจ้งค้เวาควยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบาง ประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐, ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ เดือนกันยายน ๒๕๒๐ ขอ ๑.

คอยช่วยเหลือนายทะเบียนพรกการ เมืองควบคุมมิให้มีผู้กระทำการฝ่าฝืน ดังต่อไปนี้

๑๑.๑ ประกาศโฆษณาเชิญชวนบุคคลเขาเป็นสมาชิก โดยไม่มีหนังสือรับรองจากนายทะเบียนพรกการ เมือง หรือสิ้นระยะเวลาที่กำหนดในหนังสือรับรองการแจ้งหรือโฆษณาผิดไปจากรายการในหนังสือรับรองการแจ้ง ซึ่งเป็นการกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

๑๑.๒ หัวหน้าพรกการ เมืองไม่แจ้งการจัดตั้งสาขาพรก หรือพรกการ เมืองเล็กแล้วยังทำหน้าที่อยู่ โดยไม่มาแจ้งภายใน ๗ วัน

๑๑.๓ รับเงิน ทรัพย์สิน ประโยชน์จากผู้ไม่มีสัญชาติไทย นิติบุคคลที่คนต่างคามมีทุนหรือหุ้นเกิน ๒๕ % เพื่อทำการหรือไม่ทำการอันมีขอบข่ายกิจการของพรกการ เมือง อันเป็นคุณหรือโทษเสียหายแก่ราชการ

๑๑.๔ รับบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยเข้าเป็นสมาชิก หรือดำรงตำแหน่งในพรกการ เมือง

๑๑.๕ เป็นสมาชิกพรกการ เมืองขณะเดียวกันเกินกว่าหนึ่งพรก

๑๑.๖ ไร่ชื่อ ด้อยค่า ให้เข้าใจว่าเป็นพรกการ เมือง โดยมีไว้เป็นพรกการ เมือง

๑๑.๗ เป็นสมาชิกคณะบุคคลที่เข้าลักษณะพรก แต่ยังมีใจจดทะเบียนพรกการ เมือง

๑๒. การศึกษาประชาชน

๑๒.๑ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ นายอำเภอมีหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาประชาชนตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

พระราชบัญญัติพรกการ เมือง พ.ศ. ๒๔๕๗, ราชกิจจานุเบกษา, ๕๑ (๑๕ ตุลาคม ๒๔๕๗) : มาตรา ๒๒, มาตรา ๓๐ - มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๕.

๒ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗, ราชกิจจานุเบกษา : มาตรา ๑๒๔ - ๑๒๖.

- ๑๒.๑.๑ จัดให้มีสถานที่เล่าเรียนให้เพียงพอแก่เด็กในตำบล โดย
 ปรึกษาหารือกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ปลการะการศึกษาในท้องที่
- ๑๒.๑.๒ จัดการบำรุงการศึกษาอย่าให้เสื่อมทราม โดยตรวจตรา
 ปรึกษากว่ยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ปลการะการศึกษาในท้องที่
- ๑๒.๑.๓ จัดการให้บิดามารดาผู้ปกครองเด็กส่งบุตรหลานเข้ารับ
 การศึกษา

- ๑๒.๒ พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๗๘ แก้ไขเพิ่มเติม
 (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๘ นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ คือ
- ๑๒.๒.๑ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่โดยตำแหน่ง
- ๑๒.๒.๒ จัดตั้งโรงเรียนประชาบาลสังกัดองค์การบริหารส่วน
 จังหวัด ตามจำนวนที่เห็นควรโดยอนุมัติของผู้ว่าราชการจังหวัด
- ๑๒.๒.๓ เป็นผู้จัดการโรงเรียนประชาบาลสังกัดองค์การบริหาร
 ส่วนจังหวัด
- ๑๒.๒.๔ เป็นผู้แต่งตั้ง ถอดถอนครูโรงเรียนประชาบาลที่ประชาน
 จัดตั้งโดยอนุมัติผู้ว่าราชการจังหวัด
- ๑๒.๒.๕ สั่งยกเว้นเด็กจากการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา
 หากเด็กนั้นได้รับการศึกษาอยู่ในครอบครัวแห่งตน แต่ต้องส่งตัวเด็กให้ศึกษาธิการอำเภอ
 สอบความรูปีละครั้ง
- ๑๒.๒.๖ ประกาศให้บิดามารดาผู้ปกครองเด็กแจ้งความตาม
 รายการสำรวจเด็กต่อเจ้าพนักงาน เพื่อส่งเด็กเข้าโรงเรียนประถมศึกษา

พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๗๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๐๘, ราชกิจจานุเบกษา, (ฉบับพิเศษ) ๘๓ (๑๖ กันยายน ๒๕๐๘) :
 ส่วนที่ ๒.

๑๒.๒.๗ สิ่งผ่อนผันเด็กจากการเรียน

๑๒.๒.๘ สิ่งปิดโรงเรียนใดครั้งหนึ่ง ๆ ไม่เกิน ๗ วัน กรณีมีโรคระบาดร้ายแรงหรือเกิดอุทกภัย

๑๒.๒.๙ เขาตรวจสอบความเป็นไปในโรงเรียนประถมศึกษาได้

ทุกเวลา

๑๒.๓ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๘๘ กำหนดหน้าที่ไว้อย่างกว้าง ๆ แต่กระทรวงมหาดไทยได้ร่างนโยบายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดการศึกษาประชาบาล ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของนายอำเภอด้วย คือ

๑๒.๓.๑ จัดให้เด็กได้เข้าโรงเรียนโดยทั่วถึง

๑๒.๓.๒ จัดโรงเรียนใหม่พอแก่จำนวนเด็ก

๑๒.๓.๓ ขยายการศึกษาภาคบังคับ ป. ๗

๑๒.๓.๔ ความคุ้มครองคุณภาพของการศึกษา

๑๒.๓.๕ สวัสดิการครู

๑๒.๓.๖ กำหนดนโยบายให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและประชาชน

๑๓. เกี่ยวกับงานทะเบียนต่าง ๆ

๑๓.๑ พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๔๘๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔ พ.ศ. ๒๕๑๕ กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของนายอำเภอไว้ ดังนี้ คือ^๒

^๑ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๘๘, ราชกิจจานุเบกษา, ๗๒ (๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๘) : มาตรา ๓๑.

^๒ พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๔๘๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔ พ.ศ. ๒๕๑๕, ราชกิจจานุเบกษา, (ฉบับพิเศษ) ๘๘ (๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕).

- ๑๓.๑.๑ เป็นรองผู้อำนวยการทะเบียนโดยตำแหน่ง
- ๑๓.๑.๒ จัดทำทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย และแก้ไขเปลี่ยนแปลงใหญ่ถูกต้องตามความเป็นจริงจากสูติบัตรและมรณบัตร ตามแบบ และวิธีที่กำหนดในกฎกระทรวง
- ๑๓.๑.๓ อนุมัติการแก้ไขรายการต่าง ๆ ในทะเบียนบ้าน สำเนาทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิด สูติบัตร มรณบัตร และเอกสารอื่น ๆ เกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร กรณีหมดหลักฐานเอกสารของทางราชการมาแสดง
- ๑๓.๑.๔ อนุมัติการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนบ้าน เฉพาะรายการอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับสัญชาติ และไม่มีเอกสารของทางราชการมาแสดง แต่เป็นกรณีผิดพลาดเล็กน้อย เมื่อสอบสวนแล้วมีหลักฐานเป็นที่เชื่อถือได้
- ๑๓.๑.๕ อนุมัติการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับสัญชาติ และไม่มีเอกสารทางราชการมาแสดง ซึ่งไม่ใช่เป็นการผิดพลาดเล็กน้อย เมื่อสอบสวนพยานหลักฐานเป็นที่เชื่อถือได้
- ๑๓.๑.๖ รับแจ้งการย้ายที่อยู่โดยผู้แจ้งย้ายปลายทาง จะต้องทำการติดต่อสอบถามไปยังนายทะเบียนท้องที่เดิมก่อน
- ๑๓.๑.๗ รับแจ้งการย้ายที่อยู่ชั่วคราว ในกรณีที่ประจวบเหมาะ ประกอบอาชีพหรือประกอบธุรกิจชั่วคราว
- ๑๓.๑.๘ คัดและรับรองสำเนาทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิดและทะเบียนคนตายกรณีผู้ร้องขอ
- ๑๓.๑.๙ สอบสวนหลักฐานกรณีแก้สัญชาติในทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิด หรือเอกสารอื่น ๆ เกี่ยวกับราษฎร และขอแจ้งเกิดเกินกำหนดของบุตรบุคคลต่างดาว เป็นไปตามลำดับชั้นถึงกระทรวงมหาดไทย ผ่านคณะกรรมการพิจารณาขอแก้สัญชาติและการแจ้งเกิดเกินกำหนดเวลาของบุคคลต่างดาวเพื่อพิจารณาอนุมัติ

๑๓.๑.๑๐ สอบสวนกรณีแจ้งเกิดเกินกำหนดของบุตรผู้มีสัญชาติของ
 บิดามารดาเป็นไทย และอนุมัติเมื่อมีหลักฐานพอเชื่อถือได้

๑๓.๑.๑๑ สอบสวนเรื่องขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกรณีคัดสำรวจ

๑๓.๑.๑๒ จัดทำทะเบียนคนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนนอกเขตเทศบาล

ในอำเภอ

๑๓.๑.๑๓ มีอำนาจเปรียบเทียบในกรณีความผิดตามพระราชบัญญัติ
 การทะเบียนราษฎรเป็นความผิดสุโฆ มีโทษปรับอย่างสูง ๒๐๐ บาท

๑๓.๑.๑๔ เปลี่ยนชื่อเด็กเกิดใหม่ เมื่อบิดามารดาที่มีความประสงค์
 จะให้เปลี่ยนใหม่ภายใน ๖ เดือน นับแต่เกิดโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการ
 เปลี่ยนชื่อ

๑๓.๒ พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้กำหนด
 อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบไว้ ดังนี้

๑๓.๒.๑ เป็นนายทะเบียนรับจดทะเบียนสมรส ออกหนังสือสำคัญ
 การสมรส และบันทึกการเพิกถอนการสมรสตามคำพิพากษา หรือคำสั่งศาล

๑๓.๒.๒ เป็นนายทะเบียนรับจดทะเบียนหย่าโดยความยินยอม
 ออกใบสำคัญการหย่า และบันทึกการหย่าในทะเบียนการสมรสตามคำพิพากษาหรือ
 คำสั่งศาล

๑๓.๒.๓ เป็นนายทะเบียนรับจดทะเบียนรับรองบุตรตามคำร้องขอ
 ของบิดามารดา หรือคำพิพากษาศาล และบันทึกการเพิกถอนการรับรองบุตรตามคำ
 พิพากษาหรือคำสั่งศาล

พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม
 (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๒, ราชกิจจานุเบกษา, ๕๖ (๓๐ ตุลาคม ๒๔๘๒).

๑๓.๒.๔ เป็นนายทะเบียนรับจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม โดยความยินยอมหรือโดยคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล

๑๓.๒.๕ เป็นนายทะเบียนรับจดทะเบียนเลิกรับบุตรบุญธรรม โดยความยินยอมหรือคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล

๑๓.๒.๖ เป็นนายทะเบียนบันทึกแสดงฐานะภริยา สำหรับผู้ที่สมรสก่อนใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๑๓.๒.๗ เป็นนายทะเบียนบันทึกแสดงฐานะครอบครัว สำหรับกรณีที่คนสัญชาติไทยด้วยกันหรือคนสัญชาติไทยกับคนต่างด้าว ได้ไปทำการใด ๆ อันเกี่ยวกับฐานะครอบครัวไว้ในต่างประเทศ

๑๓.๓ พระราชบัญญัติฉบับบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในฐานะนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

๑๓.๓.๑ อนุญาตการขอเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อรอง ของบุคคลสัญชาติไทย และออกหนังสือสำคัญการอนุญาตให้

๑๓.๓.๒ อนุญาตการขอเปลี่ยนรวมใบชื่อสกุล สำหรับบุคคลสัญชาติไทยและออกหนังสืออนุญาตให้รวมใบชื่อสกุล

๑๓.๓.๓ สอบสวนกรณีขอจดทะเบียนชื่อสกุล สำหรับบุคคลสัญชาติไทยส่งหลักฐานผ่านนายทะเบียนจังหวัด เพื่อขออนุมัตินายทะเบียนกลาง และออกหนังสือสำคัญจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลให้เมื่อนายทะเบียนกลางอนุมัติ

พระราชบัญญัติฉบับบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕, ราชกิจจานุเบกษา, (ฉบับพิเศษ)

๑๓.๓.๔ สอบสวนกรณีบุคคลต่างก้าวขอเปลี่ยนแปลงชื่อตัว ขยจกทะเบียน
ตั้งชื่อสกุลใหม่ ขอเปลี่ยนรวมชื่อสกุล เพื่อประกอบการแปลงสัญชาติเป็นไทยโดยดำเนินการ
เช่นเดียวกับบุคคลสัญชาติไทย แต่เมื่อได้รับอนุมัติแล้วต้องรอจนกว่าจะได้รับอนุมัติให้แปลง
สัญชาติเป็นไทยได้แล้ว จึงจะออกหนังสือสำคัญให้

๑๓.๓.๕ สอบสวนกรณีขอใ้รราชทินนามเป็นชื่อสกุล เพื่อขอพระราชทาน
พระบรมราชานุญาตและจกทะเบียนชื่อสกุล ออกหนังสือสำคัญให้ เมื่อได้รับพระบรมราชานุญาต
แล้ว

๑๓.๔ พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ นายอำเภอ
มีฐานะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานตรวจบัตร ตามพระราชบัญญัตินี้หน้าที่สำคัญ ๆ
คือ

๑๓.๔.๑ สำรวบุคคลที่มีอายุ ๑๗ ปีบริบูรณ์ ของปีถัดไปที่อยู่ใน
เขตที่จะต้องมีบัตรในเคื่อนพฤศจิกายนของทุกปี โดยทำบัญชีสำรวส่งสำนักทะเบียนบัตร
ประจำตัวประชาชน ภายใน ๓๑ ธันวาคม ของทุกปี

๑๓.๔.๒ ประกาศกำหนดเวลาและสถานที่ให้บุคคลที่อยู่ในเขตของ
มีบัตรไปยื่นคำขอมมีบัตร ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ หรือสถานที่ที่กำหนดให้

๑๓.๔.๓ รับคำขอ ตรวจสอบ ฉายรูป ฎมาขอทำบัตรประจำตัว
ประชาชน แล้วรวบรวมคำขอพิมพ์ รูปถ่าย ส่งสำนักทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน

๑๓.๔.๔ มอบบัตรให้ประชาชน เมื่อได้รับบัตรจากสำนักทะเบียน
บัตรประจำตัวประชาชน

๑๓.๔.๕ มีอำนาจในการตรวจและขอคืนบัตรประจำตัวประชาชน

๑๓.๕ การจดทะเบียนนิยกรรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๗๘ กำหนดให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำนิยกรรรม รวม ๓ แบบ คือ

๑๓.๕.๑ นิยกรรรมแบบเอกสารฝ่ายเมือง ซึ่งจะทำ ณ ที่ว่าการอำเภอ หรือนอกที่ว่าการอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ ก็ได้

๑๓.๕.๒ นิยกรรรมแบบเอกสารลับ ทำ ณ ที่ว่าการอำเภอ

๑๓.๕.๓ นิยกรรรมทำควยวาจา ทำ ณ ที่ว่าการอำเภอ

๑๓.๖ ทะเบียนศาลเจ้า กฎเสนาบดีว่าควยที่กุศลสถานศาลเจ้า ออกตามความในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ กำหนดให้นายอำเภอมีหน้าที่จะตองคอยตรวจรา อุดหนุน ปกปักรักษามีให้ผู้ใดรุกกล้าเบียดเบียนที่วัดหรือกุศลสถานอย่างอื่น ซึ่งเป็นของกลางสำหรับมหาชนโดย

๑๓.๖.๑ ทำทะเบียนศาลเจ้าขึ้นไว้เป็นหลักฐาน

๑๓.๖.๒ สอบสวนคุณสมบัติ เพื่อการแต่งตั้งผู้จัดการปกครอง ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า

๑๓.๖.๓ ควบคุมการจัดทำบัญชีทรัพย์สิน บัญชีรับจ่ายเงิน ตลอดจนการเก็บรักษาและนำส่งเงินให้เป็นไปตามระเบียบ

๑๓.๖.๔ ควบคุมดูแลผู้จัดการปกครอง ผู้ตรวจตราสอดส่องให้ปฏิบัติงานให้เรียบร้อย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๗๘ บรรพ ๖, ราชกิจจานุเบกษา, ๕๒ (๒๘ กันยายน ๒๔๗๘) : หน้า ๑, ๓๒๐.

กฎเสนาบดีว่าควยที่กุศลสถานศาลเจ้า ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๔๖๓ ออกตามความในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗, มาตรา ๑๒๓.

๑๓.๗ ทะเบียนมัสยิด พระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม พ.ศ. ๒๕๕๐
กำหนดอำนาจหน้าที่นายอำเภอเกี่ยวกับมัสยิดอิสลามไว้ โดยสรุปดังนี้ คือ^๑

๑๓.๗.๑ สอบสวนเรื่องราวการขอจดทะเบียนมัสยิดเสนอขอ
อนุมัติต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

๑๓.๗.๒ รับเรื่องราวการแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลง อิหม่าม
คอเต็บ มึห์ลัน หรือกรรมการมัสยิด หรือสถานที่ตั้งมัสยิด เสนอผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อเก็บเป็นทะเบียนหรือแก้ไขทะเบียน แล้วแต่กรณี

๑๓.๘ ทะเบียนเกาะ นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุม
ดูแลเกาะ ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติบนเกาะ และควบคุมการปฏิบัติตามพระราช
บัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน โดย
การห้ามจับจองการดงทำไร่นา ทำลายไมบนเขา บนเกาะ และจัดทำทะเบียน
รักษาไว้^๒

^๑ พระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม พ.ศ. ๒๕๕๐, ราชกิจจานุเบกษา,
๘ (๒ กันยายน ๒๕๕๐).

^๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณ
สมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๘, ราชกิจจานุเบกษา, ๕๓ (๘ เมษายน
๒๕๓๘) : มาตรา ๖.

^๓ มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๔, และหนังสือ
ที่ มท.๑๓๕๔๓/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๒ เรื่องการสำรวจ
เกาะทั่วราชอาณาจักร.

๑๓.๘ ทะเบียนนิติกรรม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๗๘
พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ และประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.
๒๔๙๗ กำหนดให้นายอำเภอเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการทำนิติกรรมต่าง ๆ ดังนี้

๑๓.๘.๑ การทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินที่ไม่มีโฉนดหรือตราจอง ใน
เรื่องการซื้อขาย ฝาก แลกเปลี่ยน ให้ จำนอง

๑๓.๘.๒ การทำนิติกรรมเกี่ยวกับสิ่งหาปริมาตรพื่น ๆ (เว้นที่ดิน)
เช่น โรงเรือน เรือกำปั่น หรือเรือที่มีระวางตั้งแต่ ๖ ตัน ขึ้นไป เรือกลไฟหรือเรือยนต์
ที่มีระวางตั้งแต่ ๕ ตัน ขึ้นไป แพร่สำหรับคนอยู่อาศัย และสัตว์พาหนะ

๑๓.๑๐ ทะเบียนอาวุธปืน พระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐
กำหนดให้นายอำเภอเป็นนายทะเบียนท้องที่มีอำนาจ ดังนี้

๑๓.๑๐.๑ พิจารณาอนุญาตให้บุคคลมีและใช้อาวุธปืน

๑๓.๑๐.๒ พิจารณาให้พกอาวุธปืน โดยทำการสอบสวนเสนอต่อ
ผู้ว่าราชการจังหวัด หรืออธิบดีกรมตำรวจเพื่ออนุญาต

๑๓.๑๐.๓ พิจารณาออกใบอนุญาตให้ซื้อกระสุนปืน

๑๓.๑๐.๔ พิจารณาออกใบแทนใบอนุญาตใหม่และใช้อาวุธปืน

กรณีใบอนุญาตสูญหาย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๗๘, บรรพ ๓, ราชกิจจานุเบกษา,
พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗, ราชกิจจานุเบกษา,
และประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๙๖ พ.ศ. ๒๕๑๕, ราชกิจจานุเบกษา, ๘๙ (๓ มีนาคม ๒๕๑๕).

^๒ พระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐, ราชกิจจานุเบกษา, ๖๔
(๙ กันยายน ๒๔๙๐).

๑๓.๑๐.๕ พิจารณาการขยายอาวรณ์เป็นเข้าออก

๑๓.๑๐.๖ พิจารณาการขัดขวางจำหน่ายอาวรณ์เป็น หรือเครื่อง

กระสุนสำหรับการค้า โดยทำการสอบสวนเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อเสนอ
รัฐมนตรีอนุญาต

๑๓.๑๑ ทะเบียนสัตว์พาหนะ พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ กำหนดให้

นายอำเภอเป็นนายทะเบียนดำเนินการ ดังนี้

๑๓.๑๑.๑ จัดทะเบียนทำตัวรูปพรรณสัตว์ ดังนี้ คือ ช้าง ม้า

โค กระบือ พือ ลา

๑๓.๑๑.๒ ออกใบแทนกรณีตัวพิมพ์รูปพรรณเป็นอันตรายสูญหาย

๑๓.๑๑.๓ ตรวจแจกคำนิรูปพรรณกรณีคลาดเคลื่อน

๑๓.๑๑.๔ โอนกรรมสิทธิ์

๑๓.๑๑.๕ รับมรดก

๑๓.๑๑.๖ จำนอง

๑๓.๑๑.๗ ย้ายสัตว์ไปค้างท้องที่

๑๓.๑๒ ทะเบียนมูลนิธิ ตามกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความใน

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ข้อ ๓ กำหนดว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ใดแก่ผู้ว่า
ราชการจังหวัด หรือผู้ว่าราชการจังหวัดใดมอบหมายให้ทำการแทน ส่วนอำนาจการ
อนุญาตให้ตั้งมูลนิธิหรือไม่นั้น เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อำเภอ

พระราชบัญญัติทะเบียนสัตว์พาหนะ พ.ศ. ๒๔๘๒, ราชกิจจานุเบกษา,

จึงมีหน้าที่ปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้วาระการจังหวัดเกี่ยวกับการก่อตั้งมูลนิธิ ดังนี้ คือ

๑๓.๑๒.๑ ออกใบรับเรื่องราวให้ผู้ร้องขอ แล้วกำหนดวันทำการ

สอบสวน

๑๓.๑๒.๒ ทำการสอบสวนถึงวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ หลักฐานการ

ไต่ถามซึ่งทุนของมูลนิธิ ความประพฤติก ความสามารถ หลักทรัพย์ และฐานะของผู้จัดการ

๑๓.๑๒.๓ ตามเรื่องราวที่ขออนุญาต เมื่อได้หลักฐานครบถ้วนแล้ว

ให้รวบรวมเรื่องราวและเอกสารทั้งหมดส่งจังหวัด เพื่อเสนอขออนุญาตไปยังกระทรวง

๑๓.๑๒.๔ แจ้งให้ผู้จัดตั้งมูลนิธิมาขอรับหนังสือ เมื่อได้รับ

คำสั่งให้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลจากกระทรวงมหาดไทยแล้ว

๑๓.๑๒.๕ คืนหลักฐานต่าง ๆ ให้ผู้ร้องขอ เมื่อกระทรวงมหาดไทย

สั่งไม่อนุญาต

๑๓.๑๓ ทะเบียนผู้เลือกตั้ง พระราชบัญญัติเลือกตั้งสมาชิกสภาแทน พ.ศ.

๒๕๑๑ กำหนดว่า ในการดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาแทน อำเภอมีหน้าที่จะต้อง

จัดทำทะเบียนผู้เลือกตั้งให้ถูกต้องเรียบร้อยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ในการจัดทำทะเบียน

ผู้เลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเทศบาล ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอจัดทำ และ

รักษาทะเบียนผู้เลือกตั้งสำหรับแต่ละตำบลเป็นทะเบียนถาวรไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำหรับ

ในท้องที่ที่มีการปกครองแบ่งเป็นหมู่บ้าน ให้จัดทำตามลำดับเลขที่ของหมู่บ้านและเลขหมาย

ประจำบ้าน

กรมการปกครอง, คู่มือแนวทางปฏิบัติงานของกรมการปกครอง เล่มที่ ๔

(นครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๑๔), หน้า ๒, ๑๐๐ - ๒, ๑๐๑.

๒ กระทรวงมหาดไทย, ระเบียบว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาแทนราษฎร

พ.ศ. ๒๕๑๑, ข้อ ๓๑.

๑๓.๑๘ การบำรุงท้องที่ เป็นหน้าที่โดยตรงของอำเภอที่จะต้องดำเนินการ เพื่อความผาสุกความสะอาดสบายของประชาชนในท้องที่โดยทั่วไป ซึ่งมีอยู่ดังนี้ คือ

๑๓.๑๘.๑ พระราชบัญญัติกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติราชการส่วนท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ กำหนด ระเบียบให้อำเภอเป็นผู้จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ และนำมาไว้ทำนุบำรุงท้องที่ของอำเภอเอง มี หลักการว่า "ภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บจากที่ดินนอกเขตเทศบาลหรือนอกเขตสุขาภิบาล ให้เป็น รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น" ส่วนการใช้จ่ายภาษีบำรุงท้องที่ให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๘ ใ้กำหนด ใ้ตราเป็นข้อบัญญัติจังหวัด อำเภอจึงมีหน้าที่จัดทำโครงการบำรุงท้องที่ เช่น การสร้างถนน สะพาน ซुकคลอง ซुकสระน้ำ สถานศึกษา เป็นต้น เสนอจังหวัดเพื่อตราเป็นข้อบัญญัติจังหวัดใ้ บังคับในมืองประมาณหนึ่ง ๆ

๑๓.๑๘.๒ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดว่านายอำเภอมีหน้าที่จะตองตรวจตรา และจัดการรักษาทางบก ทางน้ำ อันเป็นทาง ที่ราษฎรใ้ไปค้าขายใ้ไปมาโดยสะดวกตามที่จะเป็นไปใ้ใ้ทุกฤดูกาล การอันนี้ใ้จะตอง ทำการซ่อมแซมหรือแก้ไขความขัดข้องใ้ เรียกรราษฎรช่วยกันทำ

๑๓.๑๘.๓ จัดทำโครงการบำรุงท้องที่ต่าง ๆ ตามหนังสือสั่งการ ของกรมการปกครอง เช่น โครงการชลประทานราษฎร โครงการจัดใ้มีน้ำสะอาดใ้ใน ชนบทใ้ทั่วราชอาณาจักร การสร้างทางหลวงชนบทตามโครงการทางหลวงท้องถิ่น เป็นต้น แล้วส่งใ้ใ้จังหวัด เพื่อเสนอโครงการไปของงบประมาณใ้กรมใ้ที่หนึ่ง

^๑ พระราชบัญญัติกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติราชการส่วนท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘, ราชกิจจานุเบกษา, ๘๒ (๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๘) : มาตรา ๑๐.

^๒ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๕๕๓, เรื่องเดียวกัน, มาตรา ๑๑๘.

๑๓.๑๕ การส่งเสริมอาชีพ เป็นนโยบายสำคัญอย่างหนึ่งของรัฐบาลที่จะทำการส่งเสริมให้ราษฎรมีความสมบูรณ์พูนสุข มีการกินดีอยู่ดี จุดเริ่มต้นของการกินดีอยู่ดีอยู่ที่การบำรุงส่งเสริมการทำมาหากิน ซึ่งปัจจุบันเรียกว่า "พัฒนาอาชีพ" งานส่งเสริมอาชีพเป็นงานที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองได้ดำเนินการมาตั้งแต่โบราณกาล แต่วิธีดำเนินการได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย สดแล้วแต่นโยบายของหัวหน้าผู้ปกครองประเทศ พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับส่งเสริมอาชีพของข้าเถาที่จะตองดำเนินการ ก็คือ

๑๓.๑๕.๑ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนายอำเภอมีหน้าที่บำรุงและส่งเสริมการอาชีพของราษฎรในทางเกษตรกรรม พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม ทำการตรวจตราและรักษาประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร และในการบำรุงผลประโยชน์ในการหาเลี้ยงชีพของราษฎรก็ดี อันต้องการความร่วมมือเพื่องช่วยกันในหมู่ราษฎร ถ้ามีการสมควรจะต้องทำเพื่อให้เจริญผลประโยชน์แก่ราษฎรก็ดี ให้เรียกรราษฎรช่วยกันทำการนั้น

๑๓.๑๕.๒ พระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๔๕๕ บัญญัติว่าสุขาภิบาลมีหน้าที่ "บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร" ^๒ ซึ่งเป็นหน้าที่ของนายอำเภอจะต้องดำเนินการในเขตสุขาภิบาลนั้น

^๑ เรื่องเดียวกัน, มาตรา ๒๗ ข้อ ๑๒ และมาตรา ๑๑๕.

^๒ พระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๔๕๕, ราชกิจจานุเบกษา, มาตรา

๑๓.๑๕.๓ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด

พ.ศ. ๒๔๘๘ บัญญัติว่า "บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร" นายอำเภอ
มีหน้าที่ช่วยผู้วาราชการจังหวัดในการส่งเสริมอาชีพราษฎรในเขตอำเภอ

๑๓.๑๕.๔ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒ พ.ศ. ๒๕๑๕

ว่าด้วยสภาตำบล บัญญัติว่า "ปฏิบัติน้ำที่ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ กำหนด
ไว้สำหรับคณะกรรมการตำบล" อำเภอมีหน้าที่อนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสภา
ตำบล และควบคุมการดำเนินการของสภาตำบล

๑๓.๑๕.๕ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ พ.ศ. ๒๕๑๕

ว่าด้วยการปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม บัญญัติว่า "กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่
เกี่ยวกับการปกครองท้องที่ บำบัดทุกข์ บำรุงสุข การพัฒนาชนบทและชุมชน การส่งเสริม
การศึกษา และการประกอบอาชีพ ฯลฯ" ซึ่งเป็นหน้าที่ของอำเภอที่จะต้องดำเนินการ
ตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย

๑๓.๑๕.๖ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๑ พ.ศ. ๒๕๑๕

ว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร บัญญัติว่า "ให้ผู้วาราชการจังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร
ประจำจังหวัดที่กลุ่มเกษตรกรตั้งอยู่ ฯลฯ" อำเภอจึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้วาราชการ
จังหวัดในการจัดทำเรื่องราวและสอบสวนการตั้งกลุ่มเกษตรกรในเขตอำเภอส่งจังหวัด
เพื่อพิจารณาอนุมัติ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๘๘, ราชกิจจานุเบกษา,
มาตรา ๓๑ อนุ (๑๒).

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒ พ.ศ. ๒๕๑๕, ราชกิจจานุเบกษา, ๕๘
(๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕) : ขอ ๑๑ อนุ (๕).

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ พ.ศ. ๒๕๑๕, ราชกิจจานุเบกษา, ๕๓
(๒๕ กันยายน ๒๕๑๕) : ขอ ๑๘.

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๑ พ.ศ. ๒๕๑๕, ราชกิจจานุเบกษา,
๕๘ (๒ พฤษภาคม ๒๕๑๕) : ขอ ๒ วรรค ๒.

๑๔. การส่งเสริมอาชีพของราษฎรตามหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้กำหนดว่า "เจ้าหน้าที่ปกครองจะต้องถือเอางานปรับปรุงส่งเสริมอาชีพของราษฎร เป็นงานสำคัญอันดับแรก เพราะงานนี้เป็นความต้องการอันแท้จริงของประชาชน" และได้กำหนดหลักการในการส่งเสริมอาชีพของพนักงานฝ่ายปกครองในจังหวัดต่าง ๆ ถ้อยปฏิบัติดังนี้ คือ^๒

๑๔.๑ พิจารณาถึงอาชีพหลัก การที่จะพัฒนาอาชีพของประชาชนแต่ละท้องที่ควรพิจารณาเฉพาะอาชีพหลักของท้องที่นั้น ๆ เป็นสำคัญ โดยสำรวจอาชีพหลักที่ประชาชนในท้องที่นั้นประกอบกันเป็นส่วนใหญ่ เช่น การทำนา ทำไร่ การประมง การเลี้ยงสัตว์ การหัตถกรรม เป็นต้น

๑๔.๒ อุปสรรค เมื่อทราบว่าอาชีพใดเป็นอาชีพหลักของประชาชนแล้ว การพิจารณาถึงอุปสรรคของอาชีพนั้น ๆ ตลอดจนความต้องการของตลาด เพื่อพิจารณาว่าอาชีพใดควรพัฒนาเพียงไร

๑๔.๓ แกไขอุปสรรค พิจารณาหาทางแกไขอุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพโดยติดต่อกับกระทรวง กรม กอง กรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงมหาดไทย, "หนังสือ ความมาก ที่ มท.๑๑๒๓๐/๒๕๐๖ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ เรื่องการส่งเสริมอาชีพ".

^๒ กระทรวงมหาดไทย, "หนังสือ ที่ มท.๕๐๘๗/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๐๓ เรื่องการส่งเสริมอาชีพ".

๑๔.๔ จัดทำโครงการ จัดทำเป็นโครงการพัฒนาอาชีพของจังหวัดใน
ต่อไปแต่ละปี เพราะในการพัฒนาอาชีพใด จะได้ผลดียิ่งขึ้นขึ้นอยู่กับความต้องการของ
ตลาดในผลิตภัณฑ์นั้น ๆ เป็นปัจจัยสำคัญ แล้วเสนอโครงการไปยังกระทรวงมหาดไทย
ภายในเดือนตุลาคมของทุกปี

๑๔.๕ ประมวลผล เพื่อเป็นการประมวลผลการพัฒนาอาชีพของประชาชน
ให้จังหวัดรายงานผลการพัฒนาอาชีพตามโครงการจังหวัดไปยังกระทรวงมหาดไทยภายใน
เดือนเมษายนของทุกปีด้วย

๑๔.๖ รายละเอียด โครงการที่จะทำขึ้นเพื่อพัฒนาอาชีพหลักของประชาชน
นี้จะต้องมีรายละเอียดครบถ้วน คือ อาชีพที่จะพัฒนา วิธีดำเนินการพัฒนาอาชีพ อุปสรรค
ต่าง ๆ การแก้ไขอุปสรรค ผลประเมินที่คาดว่าจะได้รับเป็นรายปี และนอกจากนี้จะต้อง
กำหนดไว้ด้วยว่าผลผลิตที่ได้จากการพัฒนาอาชีพนั้น ๆ จะจำหน่ายภายในเขตท้องที่นั้น
หรือถ้าเหลือจากท้องที่จะนำออกจำหน่ายนอกท้องที่อย่างไรบ้างหรือไม่ ถ้าจะนำออก
จำหน่ายนอกท้องที่ ปัญหาเรื่องขนส่งจะใช่วิธีใด ถ้ามีอุปสรรคจะหาทางแก้ไขอย่างไร
ตลอดจนให้พิจารณาเรื่องตลาดที่จะส่งผลผลิตนั้น ๆ ไปจำหน่ายด้วย ทั้งนี้ให้พิจารณาทั้ง
ตลาดภายในท้องที่และนอกท้องที่ด้วย

อาชีพที่ส่งเสริมตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งอำเภอจะต้องดำเนินการ
มีดังนี้ คือ

๑. การส่งเสริมการทำนาปีละ ๒ ครั้ง
๒. การส่งเสริมการปลูกข้าวสาลี
๓. การส่งเสริมปลูกกาแฟ
๔. การส่งเสริมเลี้ยงกระบือ
๕. การส่งเสริมเลี้ยงโค

๖. การส่งเสริมเลี้ยงสุกร
๗. การส่งเสริมเลี้ยงปลา
๘. การส่งเสริมเลี้ยงกบ
๙. การส่งเสริมปลูกหมอนเลี้ยงไหม
๑๐. การส่งเสริมการปลูกปอ
๑๑. การส่งเสริมทำน้ำคาวมะพร้าว
๑๒. การส่งเสริมปรับปรุงสวนผลไม้

ต่อมาเมื่อได้มีการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขึ้น
กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดการพัฒนาทางด้านการเกษตร ที่ต้องดำเนินการตาม
แผนการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะการตลาด จัดให้
จังหวัดวางโครงการ ๕ โครงการ ซึ่งเป็นหน้าที่ของอำเภอจะต้องจัดทำ
โครงการ ดังนี้ คือ

๑. โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพด
๒. โครงการส่งเสริมการปลูกถั่วเหลือง
๓. โครงการส่งเสริมการปลูกหมอนเลี้ยงไหม
๔. โครงการส่งเสริมการปลูกมะพร้าว
๕. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงกบ ปลา
๖. โครงการส่งเสริมการปลูกสัตว์

กระทรวงมหาดไทย, "หนังสือ ที่ มท.๐๓๐๘/ว.๔๑๓ ลงวันที่
๑๗ ธันวาคม ๒๕๑๔ เรื่องโครงการเร่งรัดการเพิ่มผลผลิตพืชเศรษฐกิจและ
การเลี้ยงสัตว์".

- ๓. โครงการส่งเสริมการปลูกกาแฟ
- ๔. โครงการส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตข้าวภาคใต้
- ๕. โครงการส่งเสริมการปลูกมันสำปะหลัง

กระทรวงมหาดไทยได้ให้จังหวัด อำเภอ จัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพทางการเกษตรเฉพาะชั้น โดยเลือกดำเนินการตามความเหมาะสมแก่ท้องถิ่น ประเทศ ทรัพยากรและความต้องการของประชาชน โดยคำนึงถึงตลาดด้วย เป็นสำคัญ ในการวางโครงการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลอย่างจริงจัง

๑๕. อำนาจหน้าที่ของนายอำเภอเกี่ยวกับการเงิน

สำหรับหน้าที่ความรับผิดชอบของนายอำเภอทางด้านการเงินนี้ ก็พอจะแยกออกได้เป็น ๔ ประการ คือ

๑๕.๑ การควบคุมเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน หมายถึงการเก็บรักษาเงินที่เจ้าหน้าที่ได้เก็บหรือรับมาไว้ ณ อำเภอ ซึ่งมีทั้งเงินสุขาภิบาล เงินองค์การบริหารส่วนตำบล เงินผลประโยชน์ของรัฐบาล รวมทั้งเงินรายได้อื่น ๆ ของแผนกการต่าง ๆ ในอำเภอ เพื่อรักษาไว้ให้ปลอดภัยและพร้อมที่จะจัดส่งเป็นรายได้ของรัฐหรือส่งจังหวัดเพื่อรอการติดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือเพื่อรอจ่ายตามวัตถุประสงค์ของผู้ให้หรือผู้บริจาค หรือผู้มีสัญญา หรือข้อตกลงเกี่ยวกับการใช้จ่าย

กรมการปกครอง, หน้าที่ทางการเงินบางประการของนายอำเภอ
 (พระนคร : โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, ๒๕๐๕), หน้า ๗๔ - ๗๕.

๑๔.๒ การควบคุมเกี่ยวกับการนำเงินส่งคลัง เงินที่เก็บรักษาไว้ที่อำเภอ ตามข้อ ๑ โดยปกติสำหรับอำเภอเมืองหรืออำเภอที่ตั้งคลังอำเภอจะต้องนำส่งคลังภายในกำหนด ๗ วัน ต่อครั้ง หรือเมื่อมีเงินครบจำนวนที่ได้รับอนุญาตให้เก็บรักษาไว้ได้ แม้จะยังไม่ครบ ๗ วัน ก็จะต้องนำส่งคลังอย่างช้าในวันรุ่งขึ้นจากวันที่มีเงินเก็บรักษาครบ ส่วนอำเภอที่ไม่ใช่อำเภอเมืองหรืออำเภอที่ตั้งคลังอำเภอ จะต้องนำส่งคลังเมื่อจำนวนเงินที่เก็บรักษาครบตามวงเงินที่ได้รับอนุญาตให้เก็บรักษา โดยจะต้องนำส่งอย่างช้าในวันรุ่งขึ้น การนำเงินส่งคลังนี้ นายอำเภอจะต้องปฏิบัติตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนดอย่างเคร่งครัด

๑๕.๓ การควบคุมเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินในหน้าที่ของอำเภอแทบจะกล่าวได้ว่า นายอำเภอเองไม่มีอำนาจอนุมัติการใช้จ่ายเงินโดยแท้จริงเลย เพียงแต่ควบคุมการใช้จ่ายเงินของเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ซึ่งขออนุมัติเบิกจ่ายไปจังหวัด และในผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุมัติแล้วเบิกมาจ่าย เงินที่นายอำเภออนุมัติการจ่ายได้ก็มีเพียงเงินสุขาภิบาลและเงินทรงรอราชการ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้ขอทำความเข้าใจกับกระทรวงการคลังกำหนดวงเงินไว้ให้อำเภอมีได้ตามจำนวนที่เห็นสมควร เพื่อทรงเป็นค่าใช้จ่ายเล็ก ๆ น้อย ๆ ตามระเบียบของกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นเงินไม่มากนัก

๑๕.๔ การตรวจสอบการเงิน เป็นบทบาทหนึ่งของนายอำเภอที่จะต้องดำเนินการร่วมไปทั้งการบัญชีด้วย นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นมาก มีความมุ่งหมายเพื่อป้องกันการทุจริต เพื่อความถูกต้องตามระเบียบการ และสะดวกต่อการควบคุม ถ้าตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอถือว่าเป็นการให้คำแนะนำและแก้ไขสิ่งบกพร่องของเจ้าหน้าที่ไปในตัว และในขณะเดียวกันจะได้พิจารณาถึงโทษสำหรับผู้ที่กระทำผิดหลายครั้งในเรื่องที่ตรวจพบนั้น

รวมทั้งการตั้งกรรมการสอบสวนพิจารณาโทษทางวินัยและทางแพ่ง การตรวจเงินได้แก่การตรวจตราการรับเงินของแผนกการต่าง ๆ ประจำวัน การตรวจใบเสร็จรับเงิน ตรวจบัญชีรายวันประจำวัน ตรวจเงินสดและใบยืมหรือหลักฐานการเงินอย่างอื่นในกำนัน สอดกับบัญชีเงินคงรักษาประจำวันว่าถูกต้องตรงกันหรือไม่ ตรวจความมั่นคงแข็งแรงของสถานที่เก็บรักษาเงิน เป็นต้น

๑๖. อำนาจหน้าที่ของนายอำเภอในการควบคุม ดูแลแผนกการต่าง ๆ ของส่วนราชการอื่นจากส่วนกลาง

นายอำเภอเป็นควบคุมดูแลรับผิดชอบงานของแผนกการต่าง ๆ ที่ส่วนกลางได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปประจำปฏิบัติงาน ณ ที่ว่าการอำเภอ ซึ่งได้แก่

๑๖.๑ แผนกสรรพากรอำเภอ ได้แก่ การจัดเก็บเงินรายได้แผ่นดิน หรือเงินรายได้ของรัฐ การตรวจสอบที่ดิน การหลีกเลี่ยงภาษีอากร การเร่งรัดจัดเก็บภาษีที่ค้าง เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีการค้า เป็นต้น

๑๖.๒ แผนกศึกษาธิการอำเภอ ได้แก่ งานเกี่ยวกับการรับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมาปฏิบัติ การบริหารงานและควบคุมดูแลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษาระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ศิลป วัฒนธรรม การศาสนา การกีฬา

กระทรวงมหาดไทย, หนังสือ ที่ มท.๖๕๓๖/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๐๔ เรื่อง ขอบกรอบในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน.

๒ กรมการปกครอง, กองอัตรากำลังและส่งเสริมสมรรถภาพ, เอกสารประกอบการขอรับขยายอัตรากำลังนายอำเภอบางอำเภอเป็นชั้นพิเศษเทียบเท่าตำแหน่งผู้อำนวยการกอง (อัคราเนา), หน้า ๔๑ - ๔๔.



การดูแล การอนุเคราะห์ การควบคุมและการตรวจสอบโรงเรียนราษฎร์ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน การสำรวจและจัดทำสถิติเกี่ยวกับสภาพการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรมในเขตอำเภอ การตรวจและนิเทศโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัด ทุกระดับชั้น ทุกประเภทในเขตอำเภอ รวมทั้งการประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา งานเกี่ยวกับสวัสดิการของครู เป็นต้น

๑๖.๓ แผนกอนามัยอำเภอ ได้แก่ การสำรวจ แนะนำ และติดตามผลเกี่ยวกับการสุขาภิบาล การควบคุมและป้องกันโรคติดต่อต่าง ๆ งานเกี่ยวกับการอนามัยโรงเรียนและสถานที่ที่เป็นแหล่งแพร่เชื้อ เช่น ตลาด โรงฆ่าสัตว์ โรงน้ำแข็ง และร้านอาหาร งานเกี่ยวกับการส่งเสริมโภชนาการ งานเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การเผยแพร่ยาตำราหลวง เป็นต้น

๑๖.๔ แผนกที่ดินอำเภอ ได้แก่ การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน การควบคุมดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน การปฏิบัติเกี่ยวกับที่ดินของรัฐตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เป็นต้น

๑๖.๕ แผนกสัตว์อำเภอ ได้แก่ การรับลงบัญชีทหารกองเกิน การบันทึกจำหน่ายแก้ไขบัญชีทหารควยเหตุต่าง ๆ เช่น แก้วอศิว ซ้อสกุ๊ด เขากองประจำการ คาย ยาย ภูมิดำเนาทหาร การออกหมายเรียกทหารกองเกินให้เข้าประจำการ การออกหมายนัดให้ทหารกองเกินที่ถูกเข้าประจำการมารับราชการ การขึ้นทะเบียนทหารกองประจำการ การดำเนินคดีมูลฝักฝิ่นซึ่งชักขึ้นไม่มาทำการตรวจเลือด การส่งติดตามจับทหารที่หนีราชการ การแจกจ่ายภูมิดำเนาทหาร เป็นต้น

๑๖.๖ แผนกเกษตรอำเภอ ได้แก่ การส่งเสริม แนะนำความรู้ทางด้านวิชาการ รวมทั้งการช่วยเหลือป้องกันและกำจัดโรคและศัตรูพืชต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกร

การส่งเสริม การรวมกลุ่มของเกษตรกรตามนโยบายของรัฐบาล การพิจารณาให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยธรรมชาติ การรายงานความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ สภาพดินฟ้าอากาศที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร การรวบรวมสถิติและข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมเกษตรกร เป็นต้น

๒๖.๗ แผนกสรรพสามิตอำเภอ ได้แก่ งานเกี่ยวกับการอนุญาตและควบคุม การจำหน่ายสินค้าหรือโภคภัณฑ์ที่อยู่ในความควบคุมของกรมสรรพสามิต การปราบปรามและจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายอื่นเกี่ยวกับการสรรพสามิต เช่น สุรา ยาสูบ ยาน้ำอัดลม น้ำมัน ไฟฟ้า น้ำมัน และซีเมนต์ เป็นต้น

๒๖.๘ แผนกพัฒนาการอำเภอ ได้แก่ การบริหารราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน และนโยบายของกรมพัฒนาชุมชน ควบคุมการปฏิบัติงาน และตรวจนิเทศงานในเขตพัฒนาชุมชน เป็นต้น

๒๖.๙ แผนกป่าไม้อำเภอ ได้แก่ การอนุญาตให้ทำไม้หวงห้ามหรือของป่าหวงห้าม การควบคุมนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ การพิจารณาค่าขออนุญาตให้ตั้งโรงงานแปรรูปไม้ควายแรงคนและเครื่องจักร การควบคุมการรับจ่ายเงินผลประโยชน์รายได้แผ่นดิน เช่น เงินมัดจำ ประทับตราเพื่อคำนวณค่าภาคหลวง เป็นต้น

๒๖.๑๐ แผนกประมงอำเภอ ได้แก่ การออกใบอนุญาตเพื่อประกอบอาชีพการประมงประเภทต่าง ๆ การควบคุม ควบคุม และกวดขันผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการประมง การเร่งรัดและจัดเก็บอากรการประมง การส่งเคราะห์ช่วยเหลือในค่านิเวศการ และเงินทุนแก่ประชาชนผู้ประกอบอาชีพประมง การส่งเสริมอาชีพประมง การสำรวจจัดทำสถิติและรายงานเกี่ยวกับการประมง เป็นต้น

๒๖.๑๑ แผนกสหกรณ์อำเภอ ได้แก่ การสำรวจและจัดตั้งสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ การควบคุมการจ่ายเงินของสหกรณ์และการส่งใบของสมาชิก การเผยแพร่ความรู้แก่สมาชิกสหกรณ์ทั้งในด้านการประกอบอาชีพและหลักการของสหกรณ์ การควบคุมและตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ เป็นต้น

๑๖.๑๒ แผนกสัตวแพทย์อำเภอ ไค้แก การตรวจ อนุญาต และ
ควบคุมการขายสัตว์และซากสัตว์ ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ การตรวจ
และรักษาพยาบาลสัตว์ การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ การให้บริการแนะนำทางด้าน
วิชาการเกี่ยวกับการป้องกันโรคและสุขภาพของสัตว์

นอกจากนายอำเภอจะเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ ตลอดจนดูแล
ควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในแผนกการต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว นายอำเภอยัง
ต้องมีภาระหน้าที่รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
สรวัดกำนัน และแพทย์ประจำตำบล การดำเนินการเกี่ยวกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
ฯ ล ฯ กรณีต้องหาว่ากระทำความผิดวินัย การควบคุมจัดทำทะเบียนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
ฯ ล ฯ และรายงานการเปลี่ยนแปลง การพิจารณาความดีความชอบให้รางวัล
หรือขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
ฯ ล ฯ
เป็นต้น

๑๗. อำนาจหน้าที่ของนายอำเภอในเขตแพร่ ก็มีของผู้ก่อการร้าย

อำนาจหน้าที่ของนายอำเภอในเขตแพร่ ก็มีของผู้ก่อการร้าย
จำแนกได้เป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย

อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคง ฯ

การป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์

พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๕๕

ได้กำหนดลักษณะ เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ไว้ ดังนี้ ๑

๑. เลิกล้มการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์
เป็นประมุข หรือ
๒. การเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจของประเทศ อันทำให้กรรมสิทธิ์
ในทรัพย์สิน หรือปัจจัยในการผลิตของเอกชนตกเป็นของรัฐโดยการริบ หรือโดยวิธีการ
อื่นอันมิได้เป็นการชดเชยค่าทดแทนอันเป็นธรรม หรือ
๓. การบังคับด้วยการขู่เข็ญทำให้เกิดความหวาดกลัวก็ดี การก่อ
วินาศกรรมก็ดี หรือการใช้อุบายด้วยประการใด ๆ เช่น บยุ่งให้มีความเกลียดชัง
ระหว่างประชาชน ทั้งนี้ ถ้ากระทำความมุ่งหมายที่จะให้มีการยอมรับเอา ช่วยเหลือ
สนับสนุน หรือบรรลุนิติภาวะซึ่งวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ใน ๑ หรือ ๒

พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๕๕

ราชกิจจานุเบกษา, (ฉบับพิเศษ) ๖๕ (๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕) : มาตรา ๓.

นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนี้

๑. การประกาศท้องที่เป็นเขตแทรกซึมของผู้ออกการร้าย การที่จะกำหนดท้องที่ใดเป็นเขตแทรกซึมของผู้ออกการร้าย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะประกาศเป็นเขต ๆ ไปตามความจำเป็น โดยมีกำหนดเวลา แต่จะคงไม่เกิน ๑ ปี แต่สามารถขยายเวลาออกไปได้ตามความจำเป็นคราวละไม่เกิน ๑ ปี

๒. ควบคุมและดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ ในกรณีที่มีการประกาศท้องที่เป็นเขตแทรกซึมของผู้ออกการร้ายแล้ว ดังนี้

๒.๑ ห้ามมิให้ผู้นอกจากผู้ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ เข้าไปในเขตนั้น

๒.๒ ให้ผู้ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตนั้นอยู่แล้ว ในวันที่รัฐมนตรีประกาศเป็นเขตแทรกซึมของผู้ออกการร้ายคอมมิวนิสต์แล้ว ให้ออกไปจากเขตนั้นภายในกำหนดเวลาที่ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ประกาศกำหนด ทั้งนี้ เว้นแต่บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ให้อยู่อาศัยได้

๒.๓ สั่งให้บุคคลนำอาวุธชนิดใดชนิดหนึ่งหรือทุกชนิด ตามที่ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์กำหนดมามอบ

๒.๔ ห้ามบุคคลนำอาวุธชนิดใดชนิดหนึ่งหรือทุกชนิด ตามที่ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์กำหนดออกนอกบ้าน

๒.๕ ประกาศห้ามบุคคลออกนอกบ้านในระหว่างระยะเวลาที่กำหนด

๒.๖ ให้บุคคลมารายงานตัวต่อเจ้าพนักงาน

๒.๗ ควบคุมการดำเนินการคดีในกรณีที่มีบุคคลกระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ หรือในกรณีที่มีการตายเกิดขึ้น โดยมีเหตุผลอันสมควรว่าเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

การอาสารักษากินแดน

นายอำเภอมีฐานะเป็นผู้บังคับกองร้อยอาสารักษากินแดนอำเภอ มีหน้าที่คัดเลือกบุคคลเข้าฝึกอบรมเป็นสมาชิกกองอาสารักษากินแดน และควบคุมบังคับบัญชาให้กองร้อยอาสารักษากินแดนอำเภอให้ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติกองอาสารักษากินแดน พ.ศ. ๒๔๘๗ ดังนี้

๑. บรรเทาภัยที่เกิดจากธรรมชาติและการกระทำของข้าศึก
๒. ทำหน้าที่ตำรวจรักษาความสงบภายในท้องที่ร่วมกับพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ
๓. รักษาสถานที่สำคัญและการคมนาคม
๔. ป้องกันจารกรรม สืบค้นรับฟังและรายงานข่าว
๕. ทำการช่วยให้ความสะดวกแก่ฝ่ายทหารตามที่ทหารต้องการ และติดต่อกำลังข้าศึก
๖. เป็นกำลังสำรองส่วนหนึ่งที่จะเพิ่มเติมและสนับสนุนกำลังทหารเมื่อจำเป็น

ในเขตแทรกซึมของผูก่อการร้ายแต่ไม่รุนแรง นายอำเภอจะใช้กองร้อยอาสารักษากินแดนในด้านการแสวงหาข่าว และปฏิบัติการทางค่านิจวิทยา แต่ในเขตแทรกซึมที่มีการปฏิบัติการอย่างรุนแรงของผูก่อการร้าย นายอำเภอมีหน้าที่นำกองร้อยอาสารักษากินแดนออกปฏิบัติการต่อต้านอีกส่วนหนึ่งด้วย

พระราชบัญญัติกองอาสารักษากินแดน พ.ศ. ๒๔๘๗ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา, ๗๑ (๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๗) มาตรา ๑๖.

หมู่บ้านอาสาพัฒนา

การจัดตั้งหมู่บ้านอาสาพัฒนา

โดยที่ใ้มีการประกาศใ้พระราชบัญญัติหมู่บ้านอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๑๘
ซึ่งโดยมีหลักการ ดังนี้

๑. เพื่อส่งเสริมการปกครองและพัฒนาท้องถิ่นเมื่อทางราชการเห็นว่า
ท้องถิ่นใ้คนอกเขตนครหลวงหรือเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ราษฎรมีความสนใจและมีผู้นำ
ท้องถิ่นที่สามารถจัดการปกครองตนเอง เพื่อป้องกัน รักษาและคุ้มครองผลประโยชน์ใ้
ท้องถิ่นของตนใ้

๒. หมู่บ้านอาสาพัฒนามีลักษณะ เป็นชุมชนใหญ่กว่าหมู่บ้านตามกฎหมาย
ว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๗

๓. การจัดตั้งหมู่บ้านอาสาพัฒนา ใ้กระทำโดยประกาศของกระทรวง
มหาดไทย ในประกาศนั้นใ้ระบุชื่อและกำหนดเขตของหมู่บ้าน พร้อมทั้งระบุชื่อ ตำบล
อำเภอ จังหวัด ที่หมู่บ้านนั้นสังกัดอยู่ด้วย

๔. เมื่อจัดตั้งหมู่บ้านอาสาพัฒนาขึ้นในท้องถิ่นใด และใ้มีการเลือกตั้ง
คณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการกลางตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ใ้ยกเลิหมู่บ้าน
ที่ใ้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๗

พระราชบัญญัติหมู่บ้านอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๑๘, ราชกิจจานุเบกษา
(ฉบับพิเศษ) ๕๒ (๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘) มาตรา ๖, มาตรา ๗,
มาตรา ๘ และมาตรา ๙.

การบริหารงานของหมู่บ้านอาสาพัฒนา

การบริหารงานของหมู่บ้านอาสาพัฒนา กระทำในรูปคณะกรรมการ ดังนี้

๑. คณะกรรมการบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนา ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

๑.๑ คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านในด้านต่าง ๆ รวมทั้งแนะนำให้ราษฎรในหมู่บ้านมีความสนใจในระบอบการปกครองประชาธิปไตยและในการปกครองท้องถิ่น

ในการดำเนินการของคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน อาจจัดตั้งกลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์ หรือกลุ่มอื่น ๆ ได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

๑.๒ คณะกรรมการปกครอง มีหน้าที่บังคับทุกข์บำรุงสุขของราษฎร รักษาความสงบเรียบร้อยและคุณกิริยาในหมู่บ้านให้เป็นไปตามกฎหมาย ตามข้อบัญญัติหมู่บ้าน ขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี และนโยบายส่วนรวมของชาติ

ในการดำเนินการของคณะกรรมการปกครอง คณะกรรมการมีหน้าที่เรียกประชุมราษฎร เพื่อชี้แจงความเป็นไปของการปกครองประเทศและปัญหาต่าง ๆ ในทางบริหาร

๑.๓ คณะกรรมการป้องกัน มีหน้าที่ในการจัดหน่วยกำลังคุ้มครองภายในหมู่บ้าน

๑.๔ คณะกรรมการการคลัง มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินของหมู่บ้าน

๑.๕ คณะกรรมการอนามัย มีหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การอนามัย และการสาธารณสุขภายในหมู่บ้าน

๑.๖ คณะกรรมการศึกษาและวัฒนธรรม มีหน้าที่เกี่ยวกับการให้การ
ศึกษาประชาบาล การศึกษาผู้ใหญ่ การศาสนา การลูกเสือและเยาวชน ตลอดจน
กิจการเกี่ยวกับวัฒนธรรม การกีฬา และการพักผ่อนหย่อนใจ

การจัดตั้งคณะกรรมการอื่นโดยจะกำหนดให้หน้าที่อย่างหนึ่งอย่างใด หรือ
การกำหนดเพิ่มเติมหน้าที่ของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามความต้องการ
ของที่ประชุมราษฎรควยความเห็นชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด

ประชาชนจะเป็นผู้เลือกตั้งประธานกรรมการคณะต่าง ๆ ขึ้นก่อนแล้วประธาน
กรรมการแต่ละคณะจะเลือกกรรมการผู้ร่วมงานในคณะกรรมการของตนจำนวนไม่น้อยกว่า
๓ คน แต่ไม่เกิน ๗ คน และกรรมการดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่
ประชุมราษฎร ประธานคณะกรรมการอยู่ในตำแหน่งมีกำหนด ๕ ปี

ประธานกรรมการและกรรมการเป็นผู้รับผิดชอบในงานท้องถิ่นของหมู่บ้าน และ
เป็นตำแหน่งที่กระทำเพื่อส่วนรวมโดยไม่รับค่าตอบแทนใด ๆ เว้นแต่เงินค่าใช้จ่ายใน
กิจการของหมู่บ้านตามระเบียบของหมู่บ้านซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบ

คณะกรรมการหมู่บ้าน มีที่ปรึกษาของคณะกรรมการพัฒนา

- พัฒนาการ เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการพัฒนา
- ปลัดอำเภอ เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการปกครอง
- เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามอื่นที่ผู้ว่าราชการจังหวัด
แต่งตั้ง เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการป้องกัน
- เจ้าหน้าที่อนามัยในท้องที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาของคณะ
กรรมการอนามัย
- ครูใหญ่โรงเรียนประชาบาล เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการศึกษาและ
วัฒนธรรม
- ที่ปรึกษาอื่น ให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง

๒. คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนา ประกอบด้วย

๒.๑ ประธานกรรมการคณะต่าง ๆ

๒.๒ กรรมการอื่นจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน และไม่มากกว่า ๕ คน

ที่ราษฎรเลือกตั้งขึ้น

กรรมการกลาง เป็นตำแหน่งที่มีเกียรติและได้รับความยกย่องจากราษฎรและ
กระทำตนเพื่อส่วนรวมโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนใด ๆ เว้นแต่เงินค่าใช้จ่ายในกิจการ
หมู่บ้านตามระเบียบของหมู่บ้านซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบ

คณะกรรมการกลางที่มีที่ปรึกษาตั้งต่อไปนี้

- นายอำเภอในเขตท้องที่
- ผู้บังคับกองสถานีตำรวจภูธรอำเภอแห่งเขตท้องที่
- ที่ปรึกษาคณะกรรมการหมู่บ้านอาสาพัฒนา
- กำนันแห่งตำบลที่หมู่บ้านสังกัดอยู่

คณะกรรมการกลางมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- วางนโยบายในการปกครองหมู่บ้านให้เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ราษฎรใน
ท้องถิ่นและเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชาติ
- พิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการและงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน
ตลอดจนพิจารณาแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน
- กำหนดแนวทางปฏิบัติและระเบียบการประชุมให้แก่คณะกรรมการบริหาร

คณะต่าง ๆ

- วางระเบียบเกี่ยวกับการเงินและค่าใช้จ่ายของหมู่บ้าน
- ให้คำแนะนำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือแก่หัวหน้าหมู่บ้านในการปฏิบัติ

หน้าที่

- คู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารคณะต่าง ๆ และหัวหน้าหมู่บ้าน ให้เป็นไปตามกฎหมายและขนบธรรมเนียมของการปกครอง
- ติดต่อประสานงาน กับหน่วยราชการต่าง ๆ
- แจงความต้องการของหมู่บ้านและขอความช่วยเหลือจากหน่วยราชการตามความต้องการของหมู่บ้าน
- ร้องเรียนต่อทางราชการ ในเมื่อปรากฏว่าการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการเป็นไปโดยมิชอบ ชักตอกกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนในการบริหารราชการ
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชาติ

๓. หัวหน้าหมู่บ้าน รองหัวหน้าหมู่บ้านอาสาพัฒนา คือ กรรมการกลางที่คณะกรรมการกลางได้เลือกตั้งขึ้นให้เป็นหัวหน้าหมู่บ้าน และเป็นรองหัวหน้าหมู่บ้าน ๒ คน มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ และหัวหน้าหมู่บ้านต้องรับผิดชอบดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและมติของคณะกรรมการกลาง

๑๔. อำนาจหน้าที่ตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย

สำหรับอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทยนั้น มีลักษณะเป็นโครงการซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการแหกค้ำและบ่อนทำลายของผู้ออกการร้ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- ๑๔.๑ โครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.)
- ๑๔.๒ โครงการพัฒนาผลเมืองในระบบอบประชาธิปไตย (พพป.)
- ๑๔.๓ โครงการความมั่นคงแห่งชาติ ได้แก่
 - ๑๔.๓.๑ โครงการอาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน (อปพร.)

๑๘.๓.๒ โครงการราษฎรอาสาสมัครพัฒนาท้องถิ่นและป้องกัน
ปราบปรามอาชญากรรม (รส.พป.)

๑๘.๓.๓ โครงการไทยบ้านอาสาป้องกันตนเอง (ทสป.)

๑๘.๓.๔ โครงการลูกเสือชาวบ้าน (ลส.รบ.)

โครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.)

หมู่บ้านอาสาพัฒนาและการป้องกันตนเองเป็นหมู่บ้านรูปแบบใหม่ตามโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง หรือชื่อย่อว่าโครงการ อพป. ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อบริหารงานตามระบบหมู่บ้าน โดยอาศัยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ที่มีอยู่แล้วเป็นหลัก ซึ่งมีภารกิจด้านการรักษาความปลอดภัย ด้านการพัฒนาและการบริหาร เพื่อเป็นพื้นฐานการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติหมู่บ้านอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นการนำพลังที่ผนึกเข้าด้วยกันเสริมสร้างหมู่บ้านใหม่มั่นคงเข้มแข็งในทางเศรษฐกิจและสังคม สำหรับเป็นกำลังที่จะต่อต้านการแทรกซึมของพวกลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในขณะเดียวกันก็หลีกเลี่ยงการทำงานซ้ำซ้อนกันให้หน่วยงานต่าง ๆ ใช้เครื่องมือ เครื่องใช้เกี่ยวกับการพัฒนาและการป้องกันตนเองในระดับหมู่บ้านให้บังเกิดผลสูงสุด และเพื่อให้การดำเนินงานของหมู่บ้าน อพป. ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งก.รมน. ได้เสนอโครงการ อพป. ต่อรัฐบาลในสมัย นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี และได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๓ ให้ดำเนินการฝึกอบรมประชาชนให้ป้องกันและรักษาความสงบในหมู่บ้านของตนเอง และในปี ๒๕๑๔ - ๒๕๑๕ ได้ทำการฝึกอบรมประชาชนตามโครงการ อพป. ไปแล้ว จำนวน ๘๕๕ หมู่บ้าน และจะดำเนินการต่อไปจนแล้วเสร็จ อาจจะใช้เวลาต่อเนื่องเป็นระยะ ๓ - ๕ ปี โดยขอให้กระทรวงมหาดไทยร่วมดำเนินการ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้ขอระเบียบเกี่ยวกับการบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. ๒๕๑๕ ไว้เป็นแนวทางปฏิบัติแล้ว

เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ จึงเป็นหน้าที่ของกรมการปกครองจะต้องจัดตั้ง
หมู่บ้าน อพป. ขึ้นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องในการที่
จะพัฒนาหมู่บ้าน อพป. ให้เป็นหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติหมู่บ้านอาสาพัฒนา พ.ศ.
๒๕๑๘ ในโอกาสต่อไป

๑. วัตถุประสงค์ของการตั้งหมู่บ้าน อพป.

- ๑.๑ เสริมสร้างความมั่นคงของหมู่บ้าน หักกันเศรษฐกิจการเมือง
การปกครอง การบริหารและการป้องกันตนเอง
- ๑.๒ เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง
- ๑.๓ เพื่อแก้ไขอุปสรรคข้อขัดข้องและศึกษาข้อมูลในการที่จะพัฒนา
หมู่บ้าน อพป. ให้เป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๑๘ ในโอกาสต่อไป

๒. หลักเกณฑ์การจัดตั้ง

- ๒.๑ ถือเอาหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.
๒๔๗๕ เป็นหลัก
- ๒.๒ กระทรวงมหาดไทยจะประกาศกำหนดหมู่บ้านนั้น ๆ เป็นหมู่บ้าน
อพป. เป็นคราว ๆ ไปตามความเหมาะสมแห่งสภาพท้องที่
- ๒.๓ การจัดตั้งจะรวมเอาหมู่บ้านต่างอำเภอมารวมตั้งเป็นหมู่บ้าน
อพป. ไม่ได้
- ๒.๔ การยุบเลิกหมู่บ้าน อพป. จะต้องกระทำโดยประกาศกระทรวง
มหาดไทย

กระทรวงมหาดไทย, ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบบริหาร
หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. ๒๕๑๘.

๒ ร้องเดียวกัน, ข้อ ๓.

๓. การปกครองหมู่บ้าน อพย.

หมู่บ้าน อพย. จัดรูปแบบการบริหารหมู่บ้านในรูปคณะกรรมการ ๒ คณะ คือ

๓.๑ คณะกรรมการกลางหมู่บ้าน

๓.๒ คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ

๔. คณะกรรมการกลางหมู่บ้าน

๔.๑ กรรมการโดยตำแหน่ง มีผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและกรรมการสภาตำบลหรือกิ่งอำเภอในหมู่บ้าน

๔.๒ กรรมการโดยการเลือกตั้งได้แก่ กรรมการหมู่บ้านหรือกิ่งอำเภอที่มีจำนวนตามที่นายอำเภอกำหนดตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน แต่อย่างน้อยต้องมีจำนวน ๕ คน และอย่างมากไม่เกิน ๗ คน

คณะกรรมการกลางหมู่บ้านได้กรองประธานกรรมการ ๑ คน และเลขานุการ ๑ คน จากกรรมการกลางหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังมีที่ปรึกษาคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอย่างน้อย ๑ คน ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากข้าราชการที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับหมู่บ้านนั้น ในประธานกรรมการกลางหมู่บ้านอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระกรรมการหมู่บ้านหรือกิ่งอำเภอ คือ คราวละ ๔ ปี

หากหมู่บ้านใดผู้ใหญ่บ้านเป็นกำนันอยู่ด้วย ก็ให้กำนันเป็นประธานคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน ให้สรวัดรกำนัน และหรือแพทย์ประจำตำบล ในเขตหมู่บ้านของกำนันเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ในกรณีที่มีการรวมหมู่บ้านมากกว่าหนึ่งหมู่บ้าน ถ้าในหมู่บ้านนั้นมีกำนันอยู่ด้วยให้กำนันเป็นประธาน และถ้าหากหมู่บ้านที่มารวมนี้มีกำนันมากกว่า ๑ คน ให้คณะกรรมการกลางหมู่บ้านเลือกกำนันคนหนึ่งเป็นประธาน ถ้าไม่มีกำนันให้คณะกรรมการกลางหมู่บ้านเลือกผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งเป็นประธาน

๕. หน้าที่คณะกรรมการกลางหมู่บ้าน

- ๕.๑ บริหารงานของคณะกรรมการหมู่บ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสภาตำบล นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด
- ๕.๒ วางนโยบายในการปกครองหมู่บ้าน
- ๕.๓ อนุมัติหรือมอบหมายงานให้คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ประจำหมู่บ้าน
ดำเนินการ
- ๕.๔ ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ กำหนดไว้สำหรับ
กรรมการหมู่บ้าน
- ๕.๕ ดูแลการปฏิบัติงานคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ให้เป็นไปตาม
กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ
- ๕.๖ ร่วมมือและประสานงานโครงการพัฒนาตำบลและหมู่บ้าน สนับสนุน
ให้มีการร่วมมือจากองค์กรอาสาสมัคร สาธารณกุศลและแก้ไขปัญหาคือข้อขัดข้องเกี่ยวกับ
การพัฒนาหมู่บ้าน
- ๕.๗ ร่วมมือกับกลุ่มอาชีพในทางราชการจัดตั้งหรือสนับสนุนและ
ดำเนินการในเขตหมู่บ้าน
- ๕.๘ เผยแพร่การพัฒนาของทางราชการให้ประชาชนทราบ
- ๕.๙ ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

๖. คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ

คณะกรรมการกลางหมู่บ้านจะเป็นผู้พิจารณาให้คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ
ประจำหมู่บ้าน เพื่อช่วยปฏิบัติการกิจมีจำนวนได้ตามความจำเป็น ซึ่งโดยปกติแล้วได้แก่

๒.๑ คณะกรรมการพัฒนา มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพและพัฒนาหมู่บ้าน และแนะนำให้ราษฎรสนใจในการปกครอง ระบบประชาธิปไตยและการปกครองท้องถิ่น

๒.๒ คณะกรรมการปกครอง มีหน้าที่เกี่ยวกับการบังคับบัญชาทุกระดับชั้นของราษฎรและหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีใคร่ระบุมไว้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการคณะหนึ่งคณะใด

๒.๓ คณะกรรมการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดกำลังคุ้มครองรักษาความสงบเรียบร้อยและสาธารณสุข

๒.๔ คณะกรรมการการคลัง มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินของหมู่บ้าน

๒.๕ คณะกรรมการสาธารณสุข มีหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลการอนามัยในหมู่บ้าน

๒.๖ คณะกรรมการศึกษาและวัฒนธรรม มีหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาวัฒนธรรม การกีฬา และสถานพักผ่อนหย่อนใจ

๒.๗ คณะกรรมการสวัสดิการและสังคม มีหน้าที่เกี่ยวกับการสงเคราะห์ผู้ยากจน

ทั้งนี้ กรรมการกลางหมู่บ้านจะแบ่งหน้าที่เป็นประธานฝ่ายต่าง ๆ เว้นแต่ประธานคณะกรรมการฝ่ายปกครอง ฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยให้เด็ดขาดจากผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบตามลำดับ เว้นแต่ที่ประชุมจะมีมติเป็นอย่างอื่น และให้ประธานฝ่ายต่าง ๆ คัดเลือกบุคคลอย่างน้อย ๓ คน เข้ามารวมบริหารงาน รายได้และการควบคุมหมู่บ้าน อพป.

๗. รายได้ หมู่บ้าน อพป. นี้มีมาจาก

— เงินอุดหนุนจากรัฐบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

- เงินที่ผู้พิทักษ์ให้ รายได้ตามที่ผู้วาราราชการจังหวัดจัดสรรให้
- ภาษีบำรุงท้องที่ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่าง ๆ ตามที่กฎหมาย

ระเบียบมติคณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้คณะกรรมการกลางหมู่บ้านจัดทำโครงการและแผนงานเสนอสภาตำบลเพื่อจัดทำรายการใช้จ่ายของสภาตำบล ในกรณีที่สภาตำบลจะเปลี่ยนแปลงแก้ไข ถ้าคณะกรรมการกลางหมู่บ้านไม่เห็นด้วย ให้ประธานกรรมการหมู่บ้านทำหนังสือขอทราบต่อนายอำเภอ การวินิจฉัยของนายอำเภอถือว่าเป็นอันยุติ

๘. การควบคุม

๘.๑ ให้นายอำเภอเป็นผู้ควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน และมีอำนาจสั่งระงับการดำเนินการใด ๆ ที่เห็นว่า เป็นผลเสียหายแก่ท้องที่หรือราชการ แลถ้าคณะกรรมการกลางไม่เห็นด้วย อาจอุทธรณ์ไปยังผู้วาราราชการจังหวัดให้วินิจฉัยชี้ขาดได้

๘.๒ หากมีพฤติการณ์จะเป็นการเสียหายแก่ท้องที่หรือราชการ ผู้วาราราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งยุบคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน และให้นายอำเภอดำเนินการเลือกกรรมการหมู่บ้านชุดใหม่ขึ้นแทนภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่มีคำสั่งยุบ

๘.๓ ต้องขอรับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยก่อนทุกกรณี หากการปฏิบัติใด ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานหมู่บ้านมีใ้กำหนดระเบียบไว้

๙. ผลการดำเนินงาน

เพื่อให้ประชาชนมีแนวทางต่อสู้ป้องกันคอมมิวนิสต์อย่างคอบเนื่องและยืนหยัดในอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยประสานกับหน่วยงานทุกหน่วยที่เกี่ยวข้อง จึงต้องดำเนินการ ดังนี้

เรื่องเดียวกัน, ขอ. ๒๒.

๕.๑ ต้องทำการฝึกอบรมประชาชนใหม่ความรู้ในทางการเมือง การปกครองและการบริการแก่ประชาชน และมีการให้การอบรมอย่างต่อเนื่องจากอุดมการณ์ประชาธิปไตย

๕.๒ ต้องมีเจ้าหน้าที่ของทางราชการที่ได้รับการฝึกอบรมเป็นอย่างดี ในด้านอุดมการณ์ทางการเมือง มีแนวความคิดในการปกครอง การบริหารที่ถูกต้องเป็นผู้ฝึกอบรมประชาชนในหมู่บ้านและกระทำอย่างต่อเนื่อง

๕.๓ ต้องอบรมให้เจ้าหน้าที่ในระดับอำเภอและจังหวัดเข้าใจเพื่อการประสานงาน

๕.๔ ต้องก่อให้เกิดพลังประชาชนในอันที่จะร่วมมือในการพัฒนาในลักษณะที่เป็นประชาธิปไตยและจัดตั้งกลุ่ม

๕.๕ ประชาชนจะใช้อาวุธเท่าที่ตนมี เพื่อระวังป้องกันความสงบเรียบร้อย และอาจได้รับการสนับสนุนจากทางราชการเท่าที่จำเป็น

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของหมู่บ้านไม่เป็นผลเสียหายต่อความมั่นคงเป็นส่วนรวมทั้งด้านการพัฒนา จึงต้องมี การตรวจสอบควบคุม แนะนำโดยเจ้าหน้าที่ของจังหวัด อำเภอ

โครงการพัฒนาพลเมืองในระบบประชาธิปไตย (พพป.)

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นต้นมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้กระทรวงมหาดไทยจัดฝึกอบรมคณะกรรมการสภาตำบลและสมาชิกสภาท้องถิ่นรูปต่าง ๆ ภายใต้โครงการที่ชื่อ "การพัฒนาพลเมืองระบบประชาธิปไตย (พพป.)" ปรากฏว่าจนถึงปัจจุบันนี้ได้ดำเนินการฝึกอบรมข้าราชการ สมาชิกสภา และคณะกรรมการบริหารท้องถิ่น รวมทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนกรรมการสภาตำบล จำนวนทั้งสิ้น ๑๕๘,๒๑๒ คน ในท้องที่ตำบลต่าง ๆ รวม ๔,๖๓๐ ตำบล

รัฐบาลในยุคปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้เล็งเห็นความจำเป็นและความสำคัญของการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้ดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอน ทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในยุคปัจจุบันจึงได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยเร่งรัดแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการ พพป. ต่อไปให้ได้ดียิ่งขึ้น

จากนโยบายและหลักการของรัฐบาลและ กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง จึงได้ร่างโครงการพัฒนาพลเมืองระบอบประชาธิปไตย (พพป.) พ.ศ. ๒๕๒๐ ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

๑. เพื่อสร้างชุมชนในระดับตำบลและหมู่บ้านให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม
๒. เพื่อปลูกฝังและเสริมสร้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มข้าราชการและประชาชน
๓. เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในชุมชนและป้องกันการแทรกซึมของฝ่ายคอมมิวนิสต์
๔. เพื่อจัดเตรียมข้าราชการและ ประชาชนให้พร้อมที่จะก้าวไปสู่การปฏิรูปการปกครองแผ่นดินอย่างมีขั้นตอน

โครงการดังกล่าวมีหลักการ เพื่อชี้แจงให้ความเข้าใจและการศึกษาแก่ประชาชนรวมทั้งข้าราชการเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ก่อให้เกิดความเข้าใจ

กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง, คำชี้แจงงานกรมการปกครองที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ในการสัมมนาอธิบดีและผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วราชอาณาจักร ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๑๘, หน้า ๗๖.

ขั้นตอนของการปฏิรูปการปกครอง ทั้งยังส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นทุกระดับ ทั้งนี้ โดยทำการฝึกอบรมและสัมมนาข้าราชการทุกกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดจนถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการสภาตำบล และผู้นำท้องถิ่นทุกระดับ นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกฝนให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านประจำปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอและจังหวัดทั่วราชอาณาจักร

การดำเนินงานตามโครงการพัฒนาพลเมือง ในระบอบประชาธิปไตยจะจัดให้มีการสัมมนาวิทยากรของกระทรวงมหาดไทย และกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การฝึกอบรมปลัดอำเภอและนายปลัดจังหวัดฝ่ายส่งเสริมการปกครอง วิทยากร การฝึกอบรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการสภาตำบล คณะกรรมการสุขาภิบาล หัวหน้าส่วนการศึกษาจังหวัด หัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอ และครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด การสัมมนาสมาชิกสภาเทศบาล ตลอดจนสมาชิกสภาจังหวัด ทั้งนี้ โดยกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานตามโครงการ รวม ๓ ปี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๒ และต้องใช้จ่ายงบประมาณทั้งสิ้น ๕๖๘,๘๐๘,๘๒๐ บาท

โครงการพัฒนาพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยคาดว่า ผลที่จะได้รับคือ ประชาชนโดยทั่วไปทุกอาชีพและทุกหนทุกแห่งไม่ว่าในเมืองหรือชนบทจะมีความเข้าใจและศรัทธาต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบของตน ตลอดจนตระหนักถึงภัยอันเกิดจากการแทรกซึมและบ่อนทำลายของฝ่ายคอมมิวนิสต์ จนพร้อมและสามารถร่วมมือกันสร้างชุมชนในระดับตำบล หมู่บ้าน ให้เข้มแข็งและมีสมรรถภาพทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ

แต่อย่างไรก็ตาม โครงการดังกล่าวจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้หรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ ทั้งตัววิทยากรผู้ทำการฝึกอบรมเอง ผู้เข้ารับการอบรม ตลอดจนระบบการปกครองของประเทศ และการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งอยู่

ใกล้ตัวประชาชน จึงยอมจะส่งผลต่อการหลอหลอมทัศนคติของประชาชน เพราะถ้าหากว่าวิทยากรผู้ให้การอบรมมีคัมภีร์ทศา หรือไม่มีความรู้ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย หรือรูปแบบการปกครองที่เป็นอยู่มิได้เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงแล้ว การดำเนินการตามโครงการนี้ก็จะไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

โครงการความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งแยกได้เป็น

โครงการอาสาสมัครป้องกันภัยพลเรือน (อปพร.)

๑. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยพลเรือน มีดังนี้

- ๑.๑ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจในเรื่องการเตรียมการป้องกันและระงับภัยอันเกิดจากภัยธรรมชาติ หรือจากการกระทำของชาติก๊ก
- ๑.๒ เพื่อให้ประชาชนรู้จักวิธีการเก็บรักษาเครื่องมือสำหรับช่วยเหลือผู้ประสบภัย และสามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ
- ๑.๓ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงวิธีการรักษาขวัญ สามารถช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและในการอพยพประชาชนและส่วนราชการ
- ๑.๔ เพื่อให้ประชาชนรู้จักวิธีช่วยเหลือบรรเทาอันตราย และซ่อมแซมสิ่งชำรุดให้กลับสู่สภาพเดิมเมื่อภัยเกิดขึ้น
- ๑.๕ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี และการหาข่าว

๒. เป้าหมาย

ฝึกอบรมให้ได้ อปพร. ในส่วนภูมิภาค ๑๗,๕๐๐ คน ใน ๕ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ โดยทำการฝึกอบรมจำนวนปีละ ๓,๕๐๐ คน

๓. การดำเนินการ

๓.๑ การเตรียมการ อำเภอ จังหวัด และกรมการปกครองผู้รับผิดชอบ จะต้องเตรียมการเกี่ยวกับการรับสมัคร ทะเบียนประวัติ ทะเบียนคุมบัตรประจำตัว สถานที่ และกำหนดรุ่นที่จะทำการฝึกให้แน่นอนตามลำดับก่อนหลัง ตลอดจนจัดทำเข็ม เครื่องหมายบัตรประจำตัว และวุฒิบัตร สำหรับมอบแก่ผู้สำเร็จการฝึกอบรม

๓.๒ การรับสมัคร นายอำเภอเป็นผู้รับสมัครจากบุคคลทั้งชายและหญิง ที่มีคุณสมบัติและไม่อยู่ในลักษณะต้องห้ามตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยอาสาป้องกันฝ่ายพลเรือน โดยมีกํานันแห่งท้องที่ หรือนายกเทศมนตรี หรือข้าราชการ ไม่ต่ำกว่าระดับ ๓ รับรองแล้วแต่กรณี ให้ได้จำนวนตามที่จังหวัดกำหนด อำเภอละ ๕๐ คน และรวมทั้งจังหวัดไม่เกิน ๒๕๐ คน

ทั้งนี้ ต้องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการตรวจสอบคุณสมบัติ พิมพ์ลายนิ้วมือ ตามแบบทนายระเบียบกระทรวงมหาดไทย

๓.๓ การฝึกอบรม จังหวัดเป็นผู้ดำเนินการฝึก โดยกำหนดรุ่นตามลำดับก่อนหลังตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย และกำหนดจำนวนอำเภอที่คัดเลือกอาสาสมัคร โดยถือท้องที่ในเขตพื้นที่ชุมชนหนาแน่น หรืออยู่ในเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ หรือคิดรายแค้น ระยะเวลาทำการฝึกอบรม ๕ วัน

๓.๔ หลักสูตร วิชาที่ไว้บรรยายถือตามที่กรมการปกครองกำหนด และวิชาพิเศษตามความเหมาะสมในแต่ละท้องที่ ซึ่งได้แก่

กระทรวงมหาดไทย, ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๒๐, ข้อ ๕, ข้อ ๖.

เรื่องเดียวกัน, ข้อ ๑๑, ข้อ ๑๒.



- การป้องกันฝ่ายพลเรือน
- การป้องกันและระงับภัยธรรมชาติ
- ความมั่นคงแห่งชาติ
- ความรู้เกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.)
- การอพยพประชากรและส่วนราชการ
- การปฐมพยาบาลเบื้องต้น
- การข่าวเบื้องต้น
- หลักการใช้อาวุธเบื้องต้น
- ความรู้พิเศษตามความเหมาะสมและจำเป็นในแต่ละท้องถิ่น

๓.๕ ผู้รับผิดชอบ กรมการปกครองเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ อปพร. โดยมีกองป้องกันฝ่ายพลเรือนเป็นเจ้าหน้าที่

๓.๖ ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ใช้งบประมาณของกรมการปกครอง และเงินสมทบจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ตลอดจนผู้บริจาคโดยไม่เรียกเก็บจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม อปพร.

๓.๗ การประสานงาน จังหวัดจะต้องประสานงานกับอำเภอและเจ้าหน้าที่ตำรวจในการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการฝึกอบรม และประสานงานกับกรมการปกครอง กองป้องกันฝ่ายพลเรือน กระทรวงมหาดไทย ตลอดจนหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดทำเข็มเครื่องหมาย บัตรประจำตัว วุฒิบัตร สถานที่ทำการฝึกอบรม และความช่วยเหลืออื่น ๆ

๔. การจัดตั้งและการบังคับบัญชา มีลักษณะดังต่อไปนี้

เรื่องเดียวกัน, ข้อ ๑๕, ข้อ ๑๖, ข้อ ๑๗ และข้อ ๑๘.

๔.๑ การจัดตั้ง

- การปฏิบัติภารกิจ จัดเป็นหมวด อปพร. มีหัวหน้าหมวด ๑ คน และรองหัวหน้าหมวดตามที่ประชุมเห็นชอบเป็นผู้ช่วย หมวดหนึ่งแบ่งเป็นหมู่ไม่เกินหมวดละ ๓ หมู่ อปพร. มีหัวหน้าหมู่ ๑ คน และรองหัวหน้าหมู่ ๒ คน เป็นผู้ช่วยหมู่หนึ่ง ๆ จะต้องมี อปพร. ไม่น้อยกว่า ๑๐ คน

- ในการจัดกิจกรรมซึ่งไม่เกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจ อปพร. แต่ละรุ่นตั้งประธาน ๑ คน และรองประธานตามจำนวนที่ประชุมเห็นชอบ

๔.๒ การบังคับบัญชา แขนงภารกิจ อปพร. ออกเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

- อปพร. กลาง รับผิดชอบทั่วประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้อำนวยการ
- อปพร. จังหวัด รับผิดชอบในจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้อำนวยการ
- อปพร. อำเภอ รับผิดชอบในอำเภอ นายอำเภอเป็นผู้อำนวยการ
- หมวด อปพร. มีหัวหน้าหมวด ๑ คน เป็นหัวหน้าในการปฏิบัติภารกิจของหมวด
- หมู่ อปพร. มีหัวหน้าหมู่ ๑ คน เป็นหัวหน้าในการปฏิบัติภารกิจของหมู่

ทั้งนี้ การสั่งงานให้กระทำตามลำดับชั้นการบังคับบัญชา

๕. ภารกิจและ...

๕.๑ การกิจของ อปพร.

- ช่วยเหลือราษฎรผู้ประสบภัย หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและระงับอัคคีภัย ภัยธรรมชาติ และภัยจากข้าศึก หรือฝ่ายตรงข้าม
- สนใจสมัครรับฟังข่าว และความเคลื่อนไหวอันอาจเป็นอันตรายต่อประเทศชาติ แล้วรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ
- ปฏิบัติภารกิจนอกเขตจังหวัด อำเภอ เมื่อได้รับการร้องขอ และผู้อำนวยการผู้มีอำนาจสั่งการ อนุมัติ อนุญาต
- จัดให้มีการประชุมพบปะ เพื่อประมวลและประเมินผลการปฏิบัติภารกิจภายในวันที่ ๕ ของทุก ๓ เดือน แล้วรายงานตามลำดับ จนถึงผู้อำนวยการ อปพร. กลาง

๕.๒ วินัยและโทษ อปพร. จะต้องรักษาและปฏิบัติตามวินัยตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับวินัยของข้าราชการพลเรือน หาก อปพร. กระทำผิดวินัยจะต้องได้รับโทษภาคทัณฑ์ หรือพ้นสภาพ อปพร. แล้วแต่กรณี^๒

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ประชาชนเข้าใจในเรื่องการเตรียมการป้องกันระงับภัยธรรมชาติ และภัยข้าศึก
- รู้วิธีเก็บรักษาเครื่องมือ วิธีใช้ สามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้
- รู้วิธีรักษาขวัญ สามารถช่วยเหลือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย
- รู้วิธีช่วยเหลือบรรเทาอันตราย ซ่อมแซมสิ่งชำรุดให้กลับสู่สภาพเดิม
- ใทรูยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี และการหาข่าว

กระทรวงมหาดไทย, ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๒๐, ข้อ ๑๘.

^๒ เรื่องเดียวกัน, ข้อ ๓๒ - ข้อ ๓๓.

ภารกิจ

ชาติ

- ช่วยเหลือผู้ประสบภัย เจาหน้าที่ในการป้องกันระงับภัยธรรมชาติ
- สดับรับฟังชาวการเคลื่อนไหวอันอาจเป็นอันตรายต่อประเทศชาติ
- ปฏิบัตินอกเขตเมื่อมีการร้องขอและผู้อำนวยการอนุญาต
- จัดให้มีการประชุมพบปะ ประเมินผล ภายในวันที่ ๕ ของทุก

๓ เคียน

โครงการราษฎรอาสาสมัครพัฒนาท้องถิ่นและป้องกันปราบปรามอาชญากรรม (รส.อป.)

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อให้เกิดความสามัคคีและความมั่นคงภายในชาติ และมีความริเริ่มในการพัฒนาท้องถิ่น
- ๑.๒ เพื่อนักกำลังคนในชาติให้ช่วยป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และผู้ก่อการร้าย รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและตำรวจ
- ๑.๓ สามารถระดมกำลังราษฎรติดอาวุธสนับสนุนการสู้รบเพื่อป้องกันประเทศชาติจากการโจมตีของชาติ

๒. การจัดตั้งองค์การ

- ๒.๑ จัดอบรมเป็นรุ่น และแบ่งเป็นหมู่ โดยมีประธานรุ่น หัวหน้าหมู่ และรองหัวหน้าหมู่
- ๒.๒ การบังคับบัญชา แบ่งเป็น ๔ ระดับ คือ ระดับกิ่งอำเภอ มีปลัดอำเภอเป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นหัวหน้า ระดับอำเภอนายอำเภอเป็นหัวหน้า ระดับจังหวัดมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้า ระดับกระทรวงมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นหัวหน้า

๓. การดำเนินการ มีลักษณะโดยสรุป ดังนี้

๓.๑ การเตรียมการ อำเภอเตรียมการรับสมัคร ขอผู้มีจังหวัดทำการฝึกอบรมให้จังหวัดกำหนดหมายเลขรุ่น ตามแบบที่กำหนดในระเบียบ พร้อมทั้งจัดทำเครื่องหมายและบัตรประจำตัวสำหรับมอบแก่ผู้ผ่านการฝึกอบรม รส.พ.

๓.๒ การรับสมัคร กิ่งอำเภอหรืออำเภอเป็นผู้รับสมัครบุคคลผู้มีภูมิดำเนาอยู่ในท้องที่ที่จะทำการฝึกอบรม ผู้สมัครเข้ารับการฝึกอบรมจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่เป็นผู้ต้องห้ามตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย โดยมีผู้ใหญ่บ้าน กำนันท้องที่หรือนายกเทศมนตรีท้องที่รับรองแล้วแต่กรณี และได้รับความเห็นชอบจากสารวัตรใหญ่ ตำรวจหรือสารวัตรตำรวจ หรือหัวหน้าสถานีตำรวจท้องที่แล้วแต่กรณี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย

สำหรับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละรุ่นนั้น จังหวัดเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๓.๓ การฝึกอบรม กิ่งอำเภอหรืออำเภอเป็นผู้ดำเนินการฝึก โดยจังหวัดเป็นผู้ควบคุมและจัดหาวิทยากร ให้การฝึกอบรม ทั้งนี้ การฝึกอบรมควรมีระยะเวลา ๕ วัน

๓.๔ หลักสูตร กำหนดหลักสูตรจะต้องไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเกี่ยวกับการจัดเวรยาม การข่าว การใช้อาวุธปืน การปฐมพยาบาล กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ฯ ล ฯ และจังหวัดอาจพิจารณาเพิ่มเติม พิเศษตามความจำเป็นและความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทย, ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยราษฎรอาสาสมัครพัฒนาท้องถิ่นและป้องกันปราบปรามอาชญากรรม พ.ศ. ๒๕๒๐, ข้อ ๑๔ - ข้อ ๒๑.

๓.๕ ผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบโดยมีกรมการปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ และผู้ว่าราชการจังหวัดรับผิดชอบ รส.พป. ของจังหวัด

๓.๖ คาไซจ่าย มีคณะกรรมการการเงิน และคณะกรรมการตรวจสอบการรับจ่ายเงิน โดยอำเภอหรือกิ่งอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง ทั้งนี้ จะต้องทำบัญชีรายรับรายจ่าย แสดงฐานะการเงินและทรัพย์สิน และทำการตรวจสอบการรับจ่ายเงินกองทุนหรือทรัพย์สินทุกรอบ ๖ เดือน

สำหรับเงินกองทุนและทรัพย์สิน จังหวัดเป็นผู้จัดหาเงินสนับสนุน ซึ่งอาจได้จากผู้บริหารหรือจากการอุดหนุนของหน่วยราชการอื่นใด และห้ามเรียกเก็บเงินจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม

๓.๗ การประสานงาน มีศูนย์ปฏิบัติการตั้งขึ้นที่กรมการปกครอง ซึ่งมีเจ้าหน้าที่และกรรมการประจำและเป็นศูนย์ประสานงานกับทุกจังหวัด

นอกจากนี้ การฝึกอบรม กิ่งอำเภอหรืออำเภอ จะต้องทำการประสานงานกับจังหวัดและส่วนราชการอื่น เพื่อความช่วยเหลือสนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

๔. การกิจและวินัย

๔.๑ การกิจของ รส.พป. มีดังนี้

- ริเริ่มดำเนินพัฒนาท้องถิ่นใน เขตท้องที่ของตนเอง และนอกเขตท้องที่ เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด
- ช่วยเหลือเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง และตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันปราบปรามอาชญากรรมภายในเขตของกฎหมาย
- ปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย ทำการจับกุมผู้กระทำความผิดร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและตำรวจภายใต้บังคับบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตลอดจนทำการหาข่าว รายงานพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นภัยต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

— ไร้อาวุธของทางราชการ เมื่อได้รับมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อการปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย และป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

๔.๒ วินัยของ รส.พ. มี ๑๐ ประการ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ซึ่งคล้ายกับวินัยของข้าราชการพลเรือน

โครงการไทยบ้านอาสาป้องกันตนเอง ทสป.

๑. ความเป็นมาและความจำเป็น

โครงการสร้างราษฎรกลุ่มต่อต้าน ถือกำเนิดมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดนครพนม สกลนคร และศรีสะเกษ ได้มีการจัดตั้งหมู่บ้านไทยอาสา ซึ่งเป็นความร่วมมือกันของราษฎรเพื่อทำการต่อต้านและขจัดอิทธิพลของ ผกค. ต่อมากองทัพภาคที่ ๒ และกอง.รมน. เขต ๒ ได้สนับสนุนโครงการนี้อย่างเต็มที่ จนมีการฝึกอบรมและจัดตั้งหมู่บ้านไทยอาสาขึ้นแพร่หลายในท้องที่จังหวัดสกลนคร นครพนม หนองคาย อุดรธานี เลย ๑ ๒ ๓ ได้เรียกชื่อโครงการสร้างราษฎรกลุ่มต่อต้านเหล่านี้ให้เป็นทางการว่า "ไทยบ้านอาสาป้องกันตนเอง" (ทสป.) และถือว่าโครงการ ทสป. นี้เป็นของ แม่ทัพภาคที่ ๒ (พลเอกเปรม ติณสูลานนท์)

โครงการนี้เป็นมาตรการแย่งชิงประชาชนที่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของ ผกค. กลับคืนมาเป็นของฝ่ายเรา และสับลงหรือทำลายโครงสร้างทางการเมืองของ ผกค. ลง และจัดตั้ง ทสป. ขึ้นแทน โครงการนี้จะเป็นการฉีกกำลังประชาชนในชนบท

ประสานกันกำลังลูกเสือชาวบ้านในเมืองได้ เป็นอุปสรรคอันยิ่งใหญ่ในการต่อต้านการ
 ดำเนินการของ ผกค. เท่าที่ใดดำเนินการมาแล้วประสบผลสำเร็จอย่างดี แต่โครงการ
 นี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยเหนือโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับ
 รัฐบาล จึงจะบรรลุเป้าหมายที่โครงการโดยมีนโยบาย แผนการป้องกัน ลักษณะโครงการ
 และการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๒. นโยบายและแผนการป้องกัน

นโยบายของกองทัพภาคที่ ๒ และ กอ.รมน. เขต ๒ ถือว่าชัยชนะ
 ทางการเมืองเป็นชัยชนะที่เด็ดขาด ฉะนั้น จึงกำหนดแผนการป้องกันและปราบปราม
 ผกค. ประจำปีด้วยการใช้การปฏิบัติการทางการเมืองนำ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีให้
 เกิดขึ้นระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นผู้ปกครอง กับประชาชนผู้ถูกปกครอง ส่วนการ
 ปฏิบัติการทางทหาร (การใช้อาวุธทุกรูปแบบ) นั้น ใช้เพื่อสนับสนุนงานทางการเมือง
 ให้บรรลุเป้าหมายที่จะเอาชัยชนะในใจใด คือ "ประชาชน" ฉะนั้น แผนงานของ
 กองทัพภาคที่ ๒ ส่วนหน้า และ กอ.รมน. เขต ๒ จึงมุ่งเอาชัยชนะกัน ณ หมู่บ้าน
 ซึ่งเป็นเป้าหมายเดียวกันกับ ผกค. ที่จะต้องชิงกัน โดยใช้ยุทธศาสตร์ "บ้านล้อมป่า"
 และในแผนประจำปีได้กำหนดเป้าหมายหมู่บ้านที่จะทำการแย่งชิงปีละประมาณ ๓๐๐ หมู่บ้าน

การกำหนดเป้าหมายหมู่บ้าน ในการจัดตั้งหมู่บ้านราษฎรกลุ่มต่อต้าน
 หรือไทยบ้านอาสาป้องกันตนเอง (ทสป.) นั้น โดยหลักการแล้วจะกระทำต่อหมู่บ้าน
 "แย่งชิง" ภาวโบายนั้นก็คือได้ประชาชน แต่หมู่บ้านที่อยู่ในลักษณะ "ป้องกัน" ก็
 สามารถกระทำได้ โดยเฉพาะหมู่บ้านตามแนวชายแดน ซึ่งจะทำให้มาตรการการป้องกัน

กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง, คำชี้แจงงานกรมการปกครอง
 ที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ในการสัมมนาอธิบดีและผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วราชอาณาจักร
 ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๒๐, หน้า ๕๑ - ๕๓.

การแทรกซึมตามแนวชายแดนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และในเงื้อมเงาประมาณ ๒๕๒๐ ใก้มี
นโยบายให้หน่วยพลเรือน คำรวจ ทหาร ตามแนวชายแดนเร่งรัดการจัดตั้งหมู่บ้าน
ทสป. เป็นพิเศษ

๓. ลักษณะโครงการ

จากการดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๑๓ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ในพื้นที่
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีราษฎรที่เข้ารับการฝึก ทสป. แล้วประมาณ ๕๕,๐๐๐ คน
ทสป. ดังกล่าวก่อนที่จะเข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับการพัฒนาทางความคิดให้เข้าใจ
(เรียกว่า การทำลายโครงสร้างทางการเมืองของ ผกค. ในหมู่บ้าน" และมี
อุดมการณ์ที่จะลุกขึ้นป้องกันหมู่บ้านของเขา และเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ไปทำการฝึก
ให้ด้วยความสมัครใจ มิได้เข้ารับการฝึกอบรมโดยการอุ้มบังคับ และไม่มีสิทธิพิเศษ
ในทางราชการ ความสมัครใจของราษฎรเป็นพื้นฐานสำคัญที่สุดที่จะทำให้การยับยั้ง
ต่อสู้กับ ผกค. บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้น โอกาสที่ ผกค. จะเข้ามาปรับปรุง
ใหม่จึงเป็นสิ่งที่ยากยิ่ง ประกอบด้วยวิธีการดำรงการเกาะติดมวลชนของฝ่ายเราอยู่
ตลอดเวลา

โครงการ ทสป. นี้มีได้กระทำอย่างโดดเดี่ยว จุดมุ่งหมายขั้นสุดท้ายคือ
การจัดตั้งหมู่บ้านตามพระ รามบัญญัติหมู่บ้านอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งหมู่บ้านตาม
พระ รามบัญญัตินี้เป็นหมู่บ้านในอุดมคติของวิธีการต่อต้านการบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์
แต่หมู่บ้านใดที่ได้รับการฝึกอบรม ทสป. แล้ว จะถ่ายทอดการจัดตั้งหมู่บ้านตามพระ ราม
บัญญัติหมู่บ้านอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งสอดคล้องกับโครงการ อพป. ทุกประการ
คือ การทำให้อุดมคติกลายเป็นความจริง นอกจากนี้ยังผสมผสานกับโครงการลูกเสือ
ชาวบ้านในพื้นที่ภายในได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะทำการผนึกกำลังของประชาชนทั้งประเทศ
ให้เป็นป้อมปราการอันแข็งแกร่ง ต่อต้านลัทธิมหาประลัยได้เป็นผลสำเร็จ "ไม่มีพลังใด
จะยิ่งใหญ่กว่าพลังประชาชน" ขณะนี้ฝ่ายเราอาจถือเป็นฝ่ายรุกทางยุทธศาสตร์แล้ว
เพราะโครงการ ทสป.



โครงการลูกเสือชาวบ้าน (ลส.ชบ.)

๑. ประวัติความเป็นมา

ลูกเสือชาวบ้าน (ลส.ชบ.) ถือกำเนิดขึ้นในประเทศไทย เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๑๔ โดย กก.ศษค. เขต ๔ ร่วมกับสำนักงานการศึกษาเขต จังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านครั้งแรกที่บ้านเหล่ากอหก กิ่งอำเภอนาแห้ว อำเภอคานไชย จังหวัดเลย ขณะนั้นเรียกว่า "ลูกเสือชายแดน" ครั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เสด็จทอดพระเนตรเห็นว่าการ ลส.ชบ. มีประโยชน์ต่อประเทศชาติมาก จึงทรงรับไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๑๕ และมีพระราชประสงค์ที่จะให้มีการฝึก ลส.ชบ. แพร่หลายไปทุกจังหวัด กระทรวงมหาดไทยจึงรับเข้าดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการฝึกอบรม ลส.ชบ. ทั่วไปทุกตำบลหมู่บ้าน

ต่อมาเมื่อกิจการ ลส.ชบ. ได้รับความนิยกว้างขวางอย่างรวดเร็ว และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชนบทมาก คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติจึงออกข้อบังคับ พ.ศ. ๒๕๑๖ รับรองว่า ลส.ชบ. เป็นส่วนหนึ่งของคณะลูกเสือแห่งชาติ ปัจจุบันนี้ผู้ผ่านการฝึก ลส.ชบ. แล้วประมาณหนึ่งล้านห้าแสนกว่าคน สำหรับวัตถุประสงค์และอุดมการณ์ การดำเนินการฝึกอบรมรวมทั้งภารกิจและวินัยของลูกเสือชาวบ้านมีดังนี้

กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง, คำชี้แจงงานกรมการปกครองที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ในการสัมมนาอธิบดีและผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วราชอาณาจักร ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๒๐, หน้า ๕๔ - ๕๖.

๒. วัตถุประสงค์และอุดมการณ์

๒.๑ วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ลส.ชบ. สรุปได้ดังนี้

- เพื่อให้จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีเกียรติ และเป็นมิตรกับคนทั่วไป
- เพื่อให้รู้จักใช้เวลาว่างและการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม
- เพื่อให้รู้จักเสียสละ สามัคคี มีพละทานมัย และใฝ่หาความรู้

อยู่เสมอ

๒.๒ อุดมการณ์ของ ลส.ชบ. มีดังนี้

- ต้องจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเป็น
- ต้องช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ มีความเสียสละและพัฒนาสร้างสรรค์
- ต้องเป็นมิตรกับทุกคนและมีความสามัคคีปรองคองกันทั้งชาติ
- ต้องยึดมั่นในหลักการประชาธิปไตยและหลักการประหยัดเป็น
- ต้องไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองและไม่ว่าเป็นเครื่องมือของกลุ่มชนใด

พลเมืองดี

วิถีชีวิต

๓. การดำเนินการฝึกอบรม

๓.๑ การรับสมัคร รับสมัครบุคคลทุกเพศทุกวัยและทุกอาชีพที่อายุตั้งแต่ ๑๕ ปี ขึ้นไป และมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตท้องที่อำเภอ นั้น ๆ พร้อมทั้งมีสุขภาพดีที่จะรับการฝึกได้ แต่ละรุ่นให้ผู้เข้ารับการฝึก จำนวน ๒๐๐ - ๓๐๐ คน เท่านั้น ทั้งนี้ มีเป้าหมายในการฝึก ลส.ชบ. ให้ได้เพิ่มขึ้นปีละ ๑ ล้านคน โดยเลือกบุคคลสำคัญในแต่ละครอบครัวฝึกก่อน

๓.๒ การเตรียมการ จังหวัดจะวางโครงการฝึกอบรม ลส.ชบ. ของทุกอำเภอไว้เป็นการแน่นอนในแต่ละปี และจัดเตรียมผู้อำนวยการฝึกและวิทยากร อุปกรณ์การฝึกไว้ให้เรียบร้อย พร้อมทั้งออกไปสำรวจตรวจดูทำเลสถานที่ฝึกอบรมให้เหมาะสม

ไม่ให้ใส่กายลูกเสือหรือฝึกในสถานที่เดียวกันเกินกว่าสองครั้ง ตลอดจนประสานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องให้เรียบร้อยเสียก่อนทำการฝึก

๓.๓ หลักสูตร การฝึก ลส.ชบ. มีวิชาที่สำคัญ ดังนี้

- ประวัติลูกเสือโลกและไทย กฎและคำปฏิญาณของลูกเสือ
- หลักการทำความเคารพ การแสดงรหัส การจับมือของลูกเสือ
- การประชุมกอง ระเบียบแถว ความสะอาด และการสะสม

อาหาร

- ประวัติของชาติไทย การปกครองบ้านเมือง และธงชาติไทย
- การบุกเบิก ขาวคาย การอยู่พักแรมเชิงพราน แผนที่และ

เข็มทิศ

- การบรรเทาสาธารณภัย การพัฒนา และวิชาวารีที่จำเป็นใน

ทองถิ่น

- การเล่นรอกกองไฟ การแสดงต่าง ๆ

๓.๔ การฝึก การฝึกให้ใช้วิทยากรของแต่ละอำเภอร่วมด้วยวิทยากรของ ตรค. เป็นหลักโดยให้อยู่กินและพักร่วมกันในค่ายฝึกตลอดระยะเวลา ๕ วัน ๔ คืน ซึ่งแบ่งออกเป็นหมู่สี่รวมกันอยู่ตามบ้านพักต่าง ๆ ทั้งให้รักษาระเบียบ วินัย ในการฝึกอย่างเคร่งครัด การฝึกหนักให้รู้จักทำงานตามระบบหมู่และพัฒนาตนเอง ตลอดจนถึงส่วนรวมด้วย เมื่อฝึกจบแล้วจะไ้รับพญาผูกทอพระราชทาน และบัตรประจำตัว ลส.ชบ. ไว้เป็นหลักฐานสำคัญ

๓.๕ ค่าใช้จ่าย การฝึกอบรมให้รู้จักการเสียสละ และหลักการประหยัด โดยให้หมู่เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละคน นำข้าวสารและอาหารแห้งมาประกอบอาหารรับประทานร่วมกัน และเตรียมเครื่องใช้เครื่องนอนและอุปกรณ์ที่จำเป็นมาด้วย ทั้งนี้ไม่ให้ใช้งบประมาณของทางราชการมาใช้จ่ายในการฝึกอบรม เนื่องจากต้องการหลักเลี้ยง

ไม่ให้นำระบบราชการมาใช้ในกิจการ ลส.รบ. นั้นเอง นอกจากนี้ได้มีการตั้งกองทุน
สนับสนุนกิจการ ลส.รบ. ขึ้นเพื่อช่วยเหลือเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการจัดฝึกอบรม
ลส.รบ. ทั่วประเทศ ตามความเหมาะสมและความจำเป็นอีกด้วย

๓.๖ การประสานงาน การประสานงานก่อนมีการฝึกอบรม นายอำเภอ
จะต้องประสานงานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู พระสงฆ์และตำรวจท้องที่เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับ
สภาพของคน อาคารสถานที่พักและสถานที่ฝึก เส้นทางคมนาคม ความปลอดภัย และสิ่ง
อำนวยความสะดวกอื่น พร้อมทั้งต้องรายงานจังหวัด กก.ตรค. เขต สำนักงานศึกษา
ธิการเขต คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับการ
ขออนุมัติโครงการฝึก เปิดการฝึกและการขอความเห็นชอบและเครื่องหมายรุ่น ๆ ๓ ๆ

๔. ภารกิจและวินัย

๔.๑ ภารกิจและหน้าที่ของ ลส.รบ. พอสรุปได้ดังนี้

- หาสมัครใหม่มาฝึก จัดหาผู้นับถือให้กระทำชั่ว หรือให้
กลับตัวเป็นคนดี จัดจูงให้รวมกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
- ปฏิบัติตามกฎหมายอันบังคับ คำปฏิญาณ รหัสและระเบียบวินัยของ
ลูกเสือโดยเคร่งครัด
- หมั่นชุมนุมพบปะเพื่อทบทวนความรู้ร่วมกันมา เพื่อประโยชน์เพื่อ
ส่วนรวมให้ได้มากที่สุด
- มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และ
ยึดถือและรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม กฎหมาย ขอบบังคับ

๔.๒ ระเบียบวินัย ลส.รบ. มีระเบียบวินัยเพิ่มขึ้นอีกดังต่อไปนี้

- มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย กระฉับกระเฉงว่องไว
ปราศเปรี้ยว
- ตรงต่อเวลา ตั้งใจฝึกอบรมจริง และต้องมีเวลาเรียน
๕๐ % ห้ามออกนอกค่ายฝึก เว้นแต่ได้รับอนุญาต

- ไม่ประพฤตินในสิ่งที่ไม่ควร ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มเครื่องดื่ม
ของเมา และห้ามเรื่องชู้สาวเค็ดชาก ในขณะที่เข้ารับการฝึกอบรม

๑๘. อำนาจหน้าที่และบทบาทของนายอำเภอซึ่งเป็นที่ตั้งของศูนย์อำนาจการและ
ประสานงานรักษาความมั่นคงภายในระดับอำเภอ (ศอ.ร.ม.อ.)

โดยที่หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้มีการเผยแพร่
ทางการเมืองในนามของพรรคคอมมิวนิสต์สยาม และในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ รัฐบาลไทย
ได้ประกาศใช้ "พระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๗๖" เพื่อต่อต้านภัยคุกคาม
ของคอมมิวนิสต์ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ได้แถลงการณ์และจัดตั้ง
เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๕ เป็นต้นมา ซึ่ง พคท. ได้พยายามที่จะปฏิบัติการ
อย่างเปิดเผยบ้าง ถ้ารัฐบาลใช้มาตรการรุนแรงก็จะปฏิบัติการอย่างลับ ๆ บ้าง เช่น
รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ประกาศใช้ "พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็น
คอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๘๔" และได้มีการจับกุมสมาชิก พคท. จึงทำให้ พคท. ดำเนินการ
ยุทธวิธีอย่างลับ ๆ ในรูปสงครามประชาชน "บ้านบ้าน" โดยจัดตั้งขึ้นครั้งแรกที่บ้าน
คลองหลวง ตำบลคลองหลวง อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม และมีการเกลี้ยกล่อมให้
ประชาชนกระด้างกระเดื่องต่อรัฐบาลลอบส่งคนไปศึกษาวิชาการทหารและการเมืองใน
ต่างประเทศ แล้วกลับมาปฏิบัติการด้านการเมืองและการทหาร มีการสั่งหารเจ้าหน้าที่
รัฐบาล ในปี ๒๕๐๘ ได้มี ผกค. ถี้ออาวุธครบมือปิดล้อมหมู่บ้านให้พึ่งนโยบายโจมตี
รัฐบาล เกณฑ์เสบียงอาหาร เหตุนี้รัฐบาลจอมพล ถนอม กิตติขจร จึงได้ตั้งกองบัญชาการ
ปราบปรามคอมมิวนิสต์เมื่อปี ๒๕๐๘ และให้กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ร่วมในการปฏิบัติ
และให้การสนับสนุน โดยยึดแนวความคิด พลเรือน ทหาร ตำรวจ (พคท.) เป็นหลักในการ
ปราบปราม กล่าวคือให้อำนาจฝ่ายพลเรือนเป็นหลัก เช่น ระวังจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการ
จังหวัดที่ทำการแรกขึ้นของ ผกค. เป็น ผบ.กอ.ร.ม.น. เขตจังหวัดนั้น ในระดับอำเภอ
ให้นายอำเภอเป็น ผบ. ศอ. ร.ม. อ. โดยเป็นศูนย์กลางในการดำเนินการทาง

จิตวิทยา ที่มุ่งจิตใจและให้ความอบอุ่นแก่ประชาชน ปรับปรุงระบบการป้องกันให้มีประสิทธิภาพ ๆ ล ๆ เป็นต้น และ ผกค. ได้ปฏิบัติภารกิจทางด้านการเมืองและการทหารอย่างรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ

คอมมิวนิสต์มุ่งชักจูงเยาวชนเป็นส่วนใหญ่ สำหรับปัญญาชนเหตุฉกฉวย คือ อุดมการณ์ในลัทธิคอมมิวนิสต์ แต่สำหรับผู้ที่คอยการศึกษา เหตุฉกฉวย ก็คือความเปลี่ยนแปลง เนื่องจากคนหนุ่มสาวที่อยู่ในชนบทไม่พอใจในชีวิตความเป็นอยู่อันแร้นแค้นของคนอยู่แล้ว เพราะมีความหวังที่หลุดออกคือฝันแผ่นดินน้อยลง ซึ่งเป็นของบรรพบุรุษที่ตกทอดเป็นมรดก ดังนั้น จึงมีความใฝ่ฝันที่จะทิ้งถิ่นกำเนิดไปแสวงหาโชคลาภและการศึกษา เพื่อที่จะได้มีงานทำเป็นหลักแหล่งในสังคมที่เจริญกว่า คอมมิวนิสต์จะเป็นผู้ชี้ช่องทางให้เขาควยวิธีการที่สิ้นเปลืองน้อยที่สุด และไถลเร็วที่สุด ซึ่ง ผกค. จะพยายามใช้วิธีการนี้รื้อท่าง การเมืองและเพิ่มพลังทางทหาร ซึ่งรัฐบาลจะต้องลงทุนปราบปรามโดยทุ่มทั้งกำลังคน กำลังทรัพย์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ในมาเลเซีย ผู้ก่อการไม่สงบไม่ก่อภัยอันตรายเข้าไปในป่าลึกซึ่งอยู่ในที่ราบและไม่มีชาวเขาเผ่าใดอาศัยอยู่เลย การปฏิบัติตามลัทธิสังหารในพื้นที่ดังกล่าวนี้ทำไคยาก จำเป็นต้องไร้กกำลังจำนวนมากออกตามล่าผู้ก่อการไม่สงบเพียงสองสามคน มีครั้งหนึ่งที่ต้องไร้กกำลัง ๓ กองพัน ออกตามล่าผู้ก่อการไม่สงบเพียง ๔ คน อยู่เป็นเวลาถึง ๒ เดือนกว่า ในรัฐเซลังงอ ซึ่งเดิมเคยมีผู้ก่อการไม่สงบอยู่ในรัฐนี้ถึง ๒,๐๐๐ คน ในที่สุดต้องยกเลิกแผนการค้นหาเพราะไม่ปรากฏภูิวาวของ ผู้ก่อการไม่สงบทั้ง ๔ คนเลย บังเอิญในวันสุดท้ายของการปฏิบัติการณ์นั้นเองทั้ง ๔ คน ได้เดินออกมาคึกกับขุมโจมตีเอง ซึ่งรัฐบาลสังหาร ๓ คน อีกคนหนึ่งเข้ามามอบตัวในสองวันต่อมา

เซอร์ โรเบิร์ต ทอมสัน, พิชิตการก่อความไม่สงบคอมมิวนิสต์, แปลโดย พ.ศ.อ.สมโภชน์ วิไลวิทย์ และสุวิทย์ สุวรรณ (พระนคร : โรงพิมพ์ศิwap, ๒๕๑๕), หน้า ๑๕ - ๑๖.

๒ ใฝ่ใจเดียวกัน, หน้า ๑๘๓.

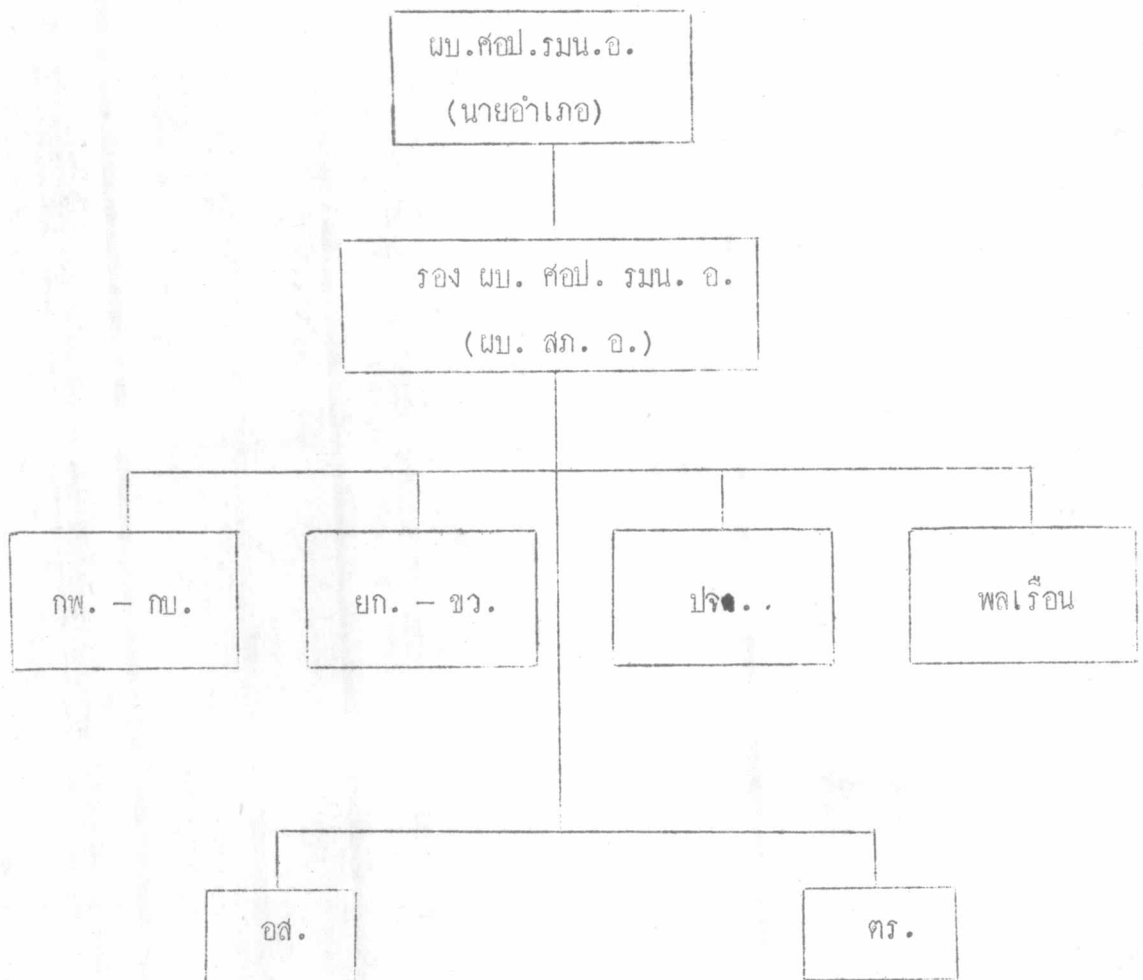
เนื่องจากอำเภอเป็น สอ.ป.ร.น.อ. นั้น นับว่ามีความสำคัญต่อประเทศชาติมาก เพราะเป็นพื้นที่ ผกค. ปฏิบัติการ หากทางรัฐบาลแต่งตั้งบุคคลที่ไม่มีความรู้ ไม่มีความสามารถไปปฏิบัติงาน โดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชา ก็จะทำให้ ผกค. มีอิทธิพลในท้องถิ่น ๆ มากยิ่งขึ้น ดังนั้น การแต่งตั้งบุคคลที่ไปดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชา คือ นายอำเภอจึงจำต้องพิจารณาเป็นพิเศษ โดยเฉพาะผู้ศึกษาโรงเรียน นายอำเภอจะมีการสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาโรงเรียนนายอำเภอด้วยกันว่าผู้ใดเหมาะสมที่จะไปอยู่ท้องที่ดังกล่าว ซึ่งผู้ตอบแต่ละรายก็จะพิจารณาว่าบุคคลใดเหมาะสมที่จะไปปฏิบัติงานในเขตแทรกซึม โดยทั่วไปจะต้องคำนึงถึงความเชื่อมั่นด้านจิตใจ ความรู้ ความสามารถ สุขภาพ ฯ ล ฯ ประกอบ แล้ววิทยาลัยการปกครองก็จะนำข้อมูลดังกล่าว มาเสนอกรมการปกครองเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้งนายอำเภอในเขตแทรกซึม สำหรับผู้ที่ดำรงตำแหน่งนายอำเภอมาแล้วก็จะต้องพิจารณาถึงความรู้ความสามารถและผลการปฏิบัติงานที่ผ่าน ๆ มาเป็นหลักประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการกรมการปกครอง และผลการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่ง นายอำเภอจะเป็นผู้ที่เหมาะสมกับท้องที่ที่มีการแทรกซึมของ ผกค. หรือไม่ประการใด จะไต่ทราบจากผลการตอบในแบบสอบถาม ซึ่งจะปรากฏผลออกมาให้ทราบในบทต่อไป

สำหรับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอตามที่ได้อธิบายมาแล้วข้างต้น เป็นไปตามกฎหมายบางและ เป็นไปตามนโยบายบาง ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีภาระหน้าที่มาก ทั้งด้านการปกครอง โดยมีหน่วยงานหลายสาขาอยู่ในบังคับบัญชา ตลอดจนประสานงาน กับหน่วยราชการหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นต้น ในด้านเศรษฐกิจก็ต้องมุ่งบำรุงท้องถิ่นให้มีความเจริญยิ่งขึ้น และที่สำคัญคือการอยู่เคียงข้างประชาชนในเขตท้องที่

กรมการปกครอง, ระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการบริหารงานบุคคล

และอื่น ๆ ส่วนในด้านการสังคมก็ต้องพยายามสร้างความสงบสุขแก่ประชาชน ซึ่งจะ
 ต้องดำเนินการไม่ให้ประชาชนมีความหวาดกลัวเรื่องร้ายต่าง ๆ และจะต้องหา
 มาตรการในการป้องกันและระงับภัยทุกประเภท รวมทั้งหาวิธีการช่วยเหลือประชาชน
 ทุกอย่าง ๆ ล ๆ ส่วนในด้านการเมืองนั้น นายอำเภอจะต้องสร้างศรัทธาให้กับ
 ประชาชนให้มีความเชื่อมั่นในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ระงับเหตุการณ์
 ต่าง ๆ ที่เป็นภัยต่อประเทศชาติ จะต้องแนะนำชี้แจงให้ประชาชนรู้อถึงคุณค่าและ
 ยึดมั่นลัทธิประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สำหรับอำเภอที่เป็นศูนย์
 อำนวยการและประสานงานรักษาความมั่นคงภายในระดับอำเภอ (ศอ.ร.ม.อ.)
 นั้นนับว่าเป็นท้องที่ที่มีความรุนแรงทั้งด้านการเมืองการทหารของผู้ออกการร้าย
 คอมมิวนิสต์อันเป็นลัทธิบอนทำลายประเทศชาติ

รูปแบบสายการบังคับบัญชา ศอป.รมน.อ. มีดังนี้



ดังนั้น อำเภอกที่เป็นศูนย์อำนวยการและประสานงานรักษาความมั่นคงภายใน
ระดับอำเภอ (ศอ.ร.ม.น.อ.) จะต้องมิ่งงานในหน้าที่พิเศษนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว
ออกไปอีก กล่าวคือ จะต้องดำเนินการทั้งด้านการเมือง คือ ปฏิบัติงานทั้งด้านจิตวิทยา
และด้านกำลัง (ทหาร) ในการที่จะดึงประชาชนไม่ให้ฝักใฝ่ต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ และ
ยึดมั่นในอุดมการณ์ของลัทธิประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งมีสายการ
บังคับบัญชาตลอดทั้งการจัดอัตรากำลังและหน้าที่ตั้งจะไ้กล่าวต่อไป

การจัดอัตรากำลัง

ศูนย์อำนวยการและประสานงานรักษาความมั่นคงภายในระดับอำเภอ

| | | |
|-------------------------------|---|-----|
| ผบ.ศอ.ร.ม.น.อ. (นายอำเภอ) | ๑ | นาย |
| รอง ผบ.ศอ.ร.ม.น.อ. (ผบ.สภ.อ.) | ๑ | นาย |
| แผนก กพ. - กบ. | | |
| หัวหน้า | ๑ | นาย |
| เสมียน | ๑ | นาย |
| แผนก ยก. - ขว. | | |
| หัวหน้า | ๑ | นาย |
| ผู้ช่วยหัวหน้า | ๑ | นาย |
| เสมียน | ๑ | นาย |
| แผนก ปจว. | | |
| หัวหน้า | ๑ | นาย |
| เสมียน | ๑ | นาย |
| แผนก พลเรือน | | |
| หัวหน้า | ๑ | นาย |
| เสมียน | ๑ | นาย |

ในการบรรจุกฎีกากำล้าง ศอปล.รมน.อ. จะต้องพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้ประกอบ คือ

๑. อัตรากำล้างกิ่งกลาวข้างต้นใช้เฉพาะอำเภอที่จะต้องปฏิบัติตามแผนหรือแนวความคิดการป้องกันและปราบปราม ผกค. ที่ กอ.รมน. กำหนดไว้

๒. เฉพาะตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้ายุทธการและการข่าว จะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ยศไม่เกิน ร.ต.อ.

๓. เมื่อแผนหรือแนวความคิดของ กอ.รมน. เขตจังหวัดที่จะดำเนินการตามข้อ ๑ จะต้องได้รับอนุมัติจาก กอ.รมน. ให้ใช้ดำเนินการได้แล้ว ให้ ผอ.กอ.รมน. เขตจังหวัดออกคำสั่งจัดตั้ง ศอปล.รมน.อ. ใ้พื้นที่ แล้วรายงาน กอ.รมน. ทราบ

๔. การจัดตั้ง ศอปล.รมน.อ. เพื่อดำเนินการนอกเหนือจากแผนที่กล่าวในข้อ ๑ ให้ขออนุมัติจาก กอ.รมน. ก่อน

๕. อำเภอรับผิดชอบในการบรรจุกำล้างพลตาง ๆ ตามอัตรของ ศอปล.รมน.อ. ถ้าไม่เพียงพอให้เป็นหน้าที่ระดับจังหวัดที่จะบรรจุก

๖. อัตรพลขับและเจ้าหน้าที่สื่อสารให้เป็นหน้าที่ของ ผอ.รมน. เขตจังหวัด พิจารณารับรองตามจำนวนพาหนะและเครื่องมือสื่อสารที่ได้รับ แล้วรายงาน กอ.รมน. ทราบ

หน้าที่ของศูนย์อำนวยการและประสานงานรักษาความมั่นคงภายในระดับอำเภอ

การจัดตั้งศูนย์อำนวยการและประสานงานรักษาความมั่นคงภายในระดับอำเภอ (ศอปล.รมน.อ.) ขึ้นมาอีกเพื่อที่จะดำเนินการทั้งด้านการเมืองและการทหาร (การใช้กำลัง) โดยหวังแย่งประชาชนให้เข้ามาเมื่อคุมการณ์หรือยึดมั่นในลัทธิประชาธิปไตย ทั้งนี้เพื่อความอยู่รอดของประเทศ โดยปราศจากหรือลดอิทธิพลของคอมมิวนิสต์ ซึ่ง ศอปล.รมน. อ. มีหน้าที่ดังนี้

๑. คำเนิการคานกำลังพลและสงกำลังบำรุง คือ เพนหาตัวบุคคลในการคานการและตอคานลัทธิคอมมิวนิสต์ เช่น การจึกหา อส. เพื่อใหเข้าปฏิบัติงานเป็นชุดคุมครองหมู่บ้าน (ชคบ.) หรือชุดคุมครองตำบล (ชคต.) และจึกหาเจ้าหน้าที่เข้าปฏิบัติงานใน สอปล.รมน.อ. นอกจากตำแหน่ง ผบ.สอปล.รมน.อ. และรอง ผบ.สอปล.รมน.อ. ซึ่งนายอำเภอและ ผบ.สภ.อ. เป็นโดยตำแหน่ง ตลอดจนการรับ - สงกำลังบำรุง ทั้งคานอาหารการกิน การจึกหาเครื่องสนาม อาวุธยุทโธปกรณ์ และรวมถึงการเงิน ฯ ล ฯ ให้กับหน่วยงานที่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของ สอปล.รมน.อ. และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีลักษณะงานที่คล้ายคลึงกัน

๒. คำเนิงงานคานยุทธการและการข่าว มีหน้าที่ในการหาข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ตลอดจนห้ามมาตการในการชวงชิงประชาชนและคานการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ตลอดจนหาทางแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้การคานเนิงงานบรรลุเป้าหมาย

๓. คำเนิงงานคานปฏิบัติทางจิตวิทยา คือ คำเนิงงานทั้งปวงในคานจิตวิทยา เช่น โฆษณาชวนเชื่อ เยี่ยมเยียนประชาชน แนะนำความรู้สอคแทรกให้ประชาชนใกรู้ถึงภัยของลัทธิคอมมิวนิสต์ และให้หันมายึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย

๔. คำเนิงงานคานพลเรือน ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานคานพลเรือนทั้งหมด ซึ่งไม่เกี่ยวกับการทหาร เช่น การปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชนอาจเป็นทั้งการทำมาหากิน การบูรณะทองที่ เป็นต้น

สิทธิต่าง ๆ ของผู้ปฏิบัติงานใน สอปล. รมน.อ. มีดังนี้คือ

๑. ใกรับเงินค่าเลี้ยงดูหรือค่าเบี้ยเลี้ยงแล้วแต่กรณี

๒. มีสิทธิใกรับวันที่คุณตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย

๓. มีสิทธิใกรับการสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติองคการสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

๔. มีสิทธิเสนอขอรับเหรียญพิทักษ์เสรีชน
 ๕. มีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนเกินกว่า ๑ ชั้น เป็นกรณีพิเศษ
 ๖. ผู้ที่ทำการต่อสู้และปฏิบัติงานเสี่ยงอันตรายอย่างแท้จริงจะมีสิทธิได้รับการพิจารณาบำเหน็จพิเศษ คือ เงิน พ.ส.ร.
 ๗. ผู้เจ็บป่วย นอกเหนือจากระเบียบของทางราชการกำหนด กอ.รมน. จะจ่ายการรักษาพยาบาลให้ทั้งสิ้น
 ๘. ผู้ได้รับบาดเจ็บนอกจากได้รับการรักษาพยาบาลใน ข้อ ๗ แล้ว จะได้รับเงินค่าทดแทนตามระเบียบการจ่ายเงินค่าทดแทน พ.ศ. ๒๕๑๐
 ๙. ผู้เสียชีวิตและทุพพลภาพ จะต้องออกจากราชการจะได้รับเงินค่าทดแทนตามระเบียบการจ่ายเงินค่าทดแทน พ.ศ. ๒๕๑๐ และจะได้รับบำเหน็จพิเศษตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยบำเหน็จพิเศษในเวลาเหตุฉุกเฉินโดยอนุโลม
 ๑๐. ทายาทของผู้เสียชีวิตจะได้รับบำเหน็จบำนาญพิเศษตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
- อำนาจหน้าที่ของนายอำเภอในเขตแทรกซึมของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ดังที่ผู้เขียนกล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นภารกิจที่หนักและเสี่ยงอันตรายต่อชีวิต การพิจารณาคัดเลือกบุคคลไปดำรงตำแหน่งในเขตที่มีการแทรกซึมของผู้ก่อการร้าย ทางราชการจึงจำเป็นต้องคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถสูง ซื่อสัตย์สุจริต และอุทิศตนให้แก่หน้าที่การงานอย่างแท้จริง รวมทั้งมีกำลังขวัญดี การปฏิบัติหน้าที่จึงจะมีประสิทธิภาพสูง และเป็นไปตามเป้าหมายที่ทางราชการกำหนดไว้

ข. บทบาทของนายอำเภอในเขตแทรกซึม

ตำแหน่งนายอำเภอในเขตแทรกซึม เป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญในฐานะที่เป็นนักบริหารชั้นสูงสุดของอำเภอ เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการปฏิบัติงานของข้าราชการฝ่ายต่าง ๆ ในอำเภอ ตลอดจนการดูแลทุกข์สุขของราษฎรในท้องที่ ซึ่งจะได้เห็นได้จากส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอที่ได้อธิบายมาแล้ว ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ที่มีอยู่อย่างมากมาย และย่อมจะกล่าวได้ว่านายอำเภอในเขตแทรกซึมมีบทบาทในฐานะผู้นำคนสำคัญของอำเภอที่เกี่ยว ถัดนั้น นายอำเภอในเขตแทรกซึมในฐานะผู้นำจึงมีบทบาทมากมายหลายประการ กล่าวคือ

๑. เป็นนักบริหารที่ดี
๒. เป็นผู้วางนโยบาย ระเบียบปฏิบัติการ ในระดับท้องที่
๓. เป็นผู้วางแผน
๔. เป็นผู้เชี่ยวชาญ
๕. เป็นผู้แทนของชุมชนในการติดต่อกับภายนอก
๖. เป็นผู้รักษาสัมพันธภาพระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชากับผู้บังคับบัญชา
๗. เป็นผู้ให้คำแนะนำและให้โทษ
๘. เป็นอนุญาโตตุลาการ
๙. เป็นสัญลักษณ์ของสมาชิก
๑๐. เป็นแบบอย่างที่ดี
๑๑. เป็นนักอุทิศตน
๑๒. เป็นผู้ยอมรับนิโคตบในการปฏิบัติงานขององค์การ

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้นำในการที่จะปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ ก็คือ การใช้ศิลปะ ของผู้นำที่ดี ซึ่งนายอำเภอในเขตแทรกซึมในฐานะผู้นำของชุมชนจำเป็นต้องมี ศิลปะแห่งบทบาทของผู้นำที่ดีที่ใดแก่

๑. ต้องซาบซึ้งถึงนโยบาย อำนาจหน้าที่และกิจการงานในหน่วยงานของตน
๒. ต้องมีแผนในการดำเนินงานและหมั่นเอาใจใส่ปรับปรุงอยู่เสมอ
๓. ต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์

อยู่เสมอ

๔. ต้องจัดให้มีระบบการติดต่อกับผู้ไต่บังคับบัญชาที่มีประสิทธิภาพ
๕. ต้องรู้จักใช้คนให้เหมาะสมกับงาน
๖. ต้องมีความซื่อสัตย์
๗. ต้องติดตามงานอยู่เสมอ และรีบแก้ไขเมื่อพบข้อบกพร่อง
๘. ต้องรู้จักพิจารณาลำดับความสำคัญของงาน และรีบทำงานด่วนก่อน
๙. ต้องเป็นผู้ก่อรูปไปถวายพรหมวิหารสี่
๑๐. ต้องมีความยุติธรรม
๑๑. ต้องเป็นคนตรงต่อเวลา
๑๒. ต้องหมั่นอบรมผู้ไต่บังคับบัญชาให้มีความสามารถในการทำงาน
๑๓. ต้องเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและสนับสนุนให้ผู้ไต่บังคับบัญชามีความคิด

ริเริ่มควย

๑๔. ต้องกระตุ้นให้ผู้ไต่บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นและหาทางปรับปรุงงาน

ของหน่วยงานของตนอยู่เสมอ

๑๕. ต้องเป็นคนใจกว้าง และมีใจหนักแน่นต่อสภากาการณและคำพูดที่ขัดแย้ง

หรือมีลักษณะไม่เป็นมิตร

๑๖. ต้องไม่เป็นคนหยาบ จะต้องรับฟังความคิดเห็นทุกด้านก่อนแล้วจึงสั่งการ

หรือปฏิบัติการ ขณะเดียวกันก็จะต้องไม่ละเลยต่อชาวใต้หรือคำบอกกล่าว

๑๗. ต้องเป็นผู้ที่กลายอมรับผิดชอบ

๑๘. ต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่ในความเป็นอยู่ของผู้ไต่บังคับบัญชา

- ๑๙. ต้องขยันในงาน และอุทิศเวลาให้แก่งานที่กรงาน
- ๒๐. ยกย่องชมเชยผู้กระทำดีต่อหน้าผู้อื่นเมื่อมีโอกาส สำหรับการดำเนิน
กระทำดีนั้นจะต้องกระทำดีหลังผู้อื่น
- ๒๑. ต้องแสดงให้ผู้อื่นเห็นว่า ความก้าวหน้าของเขาขึ้นอยู่กับ
ผลแห่งการปฏิบัติงานของเขาดีกว่าสิ่งอื่นใด
- ๒๒. ต้องหนักแน่นไม่โลเลหรือเปลี่ยนใจบ่อย ๆ
- ๒๓. ต้องเป็นผู้สั่งและอำนวยความสะดวก
- ๒๔. ต้องประพาศิตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นทั้งกับบัญชา

จะเห็นได้ว่าความบาทของนายอำเภอในเขตแตรกมิมมีอยู่มากมายหลายประการ และควยเหตุที่นายอำเภอในเขตแตรกมิมเป็นผู้ที่ต้องปฏิบัติงานอยู่ในท้องที่ที่เสี่ยงอันตราย ประชาชนตกอยู่ในสภาพที่ตองการที่พึ่งหรือองการผู้นำ ดังนั้น นายอำเภอในเขตแตรกมิม จึงจำเป็นต้องปฏิบัติงานใหม่้งเกิดผลเพื่อส่งความอบอุนใจให้แก่ประชาชน ซึ่งอาจสรุป บทบาทสำคัญของนายอำเภอในเขตแตรกมิม ดังนี้

- ๑. จะต้องมีความเป็นผู้นำ และภาวะของผู้นำใหม่้งเกิดผล เช่น ความกล้าตัดสินใจอย่างทันทวงที่
- ๒. มีความสามารถ ปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
- ๓. จะต้องสามารถเข้าถึงประชาชนอยการดูแลทุกซ่ซู่ ให้กำลังใจและช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งการแก้ไขความขัดแย้งในชุมชน
- ๔. ปฏิบัติหน้าที่ให้ไคผล รู้จักใช้ทรัพยากรของท้องที่ เช่น โมนาวจิตใจของผู้นำระดับให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์อันเกิดจากการช่วยเหลือผู้ประสบความเดือดร้อน
- ๕. สามารถสร้างพลังความสามัคคีและไว้วางใจในทางสร้างสรรค์ โดยให้ประชาชนร่วมมือแก้ปัญหาาร่วมกัน

๖. สามารถปลุกเร้าให้ประชาชนมีความรักในดินกำเนิดและบ้านเมือง และมีวัตถุประสงค์สำคัญร่วมกัน

๗. สามารถสร้างภาพพจน์ที่ดีในกิจการปกครอง

๘. โน้มน้าวจิตใจให้ประชาชนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๙. ส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการร่วมมือกันทำงาน การป้องกันตนเองและท้องถิ่น ตลอดจนสร้างควมสำนึกในหน้าที่ของตน

๑๐. เข้าแก้ไขปัญหา ภัยอันตรายต่าง ๆ อย่างทันห่วงที่

๑๑. มีความสามารถในการให้ข่าวสารที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์แห่งแก่มุ่งบังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา

จากการศึกษาถึงอำนาจหน้าที่และบทบาทของนายอำเภอในเขตแทรกซึมนี้จะพบว่า นายอำเภอในเขตแทรกซึมมีภาระหน้าที่มากมายหลายประการ จนอาจกล่าวได้ว่าผู้ที่เป็นายอำเภอในเขตแทรกซึมมีภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติจัดทำตลอดเวลายี่สิบสี่ ชั่วโมง ซึ่งเป็นภาระที่หนักมิใช่น้อย ในส่วนของการสนองบทบาทของนายอำเภอในเขตแทรกซึมในฐานะผู้นำของชุมชนนั้น นายอำเภอในเขตแทรกซึมมีบทบาทหลายประการ ดังนี้ ก็เพื่อให้การปฏิบัติภาระหน้าที่ในความรับผิดชอบของตนบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งก็ย่อมจะบังเกิดผลดีแก่ประชาชนและประเทศชาติโดยส่วนรวมนั่นเอง